

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Možnosti financování investiční akce obce

Possibilities of Financing Municipal Investment Project

Student : Helena Kubíková

Vedoucí bakalářské práce : Doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Šumperk 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Helena Kubíková**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 01 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Možnosti financování investiční akce obce
Possibilities of Financing Municipal Investment Project

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Územní samosprávné celky a jejich hospodaření
3. Analýza hospodaření obce
4. Možnosti financování investiční akce
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

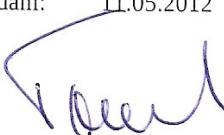
PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

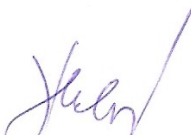
Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně. Přílohu č.3 Program rozvoje obce pro období 2008 - 2017, danou mi k dispozici, jsem samostatně upravila. V seznamu literatury jsem uvedla všechny použité literární a odborné zdroje“

V Šumperku dne 11. května 2012

Kubíková Helena

Obsah

1	ÚVOD	1
2	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY A JEJICH HOSPODAŘENÍ	3
2.1	OBCE	4
2.1.1	<i>Charakteristika a působnost obce</i>	<i>5</i>
2.1.2	<i>Orgány obcí.....</i>	<i>8</i>
2.1.3	<i>Spolupráce obcí.....</i>	<i>11</i>
2.2	ROZPOČTOVÉ HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	12
2.2.1	<i>Územní rozpočet.....</i>	<i>13</i>
2.2.2	<i>Příjmy rozpočtu obce</i>	<i>17</i>
2.2.3	<i>Výdaje rozpočtu obce</i>	<i>19</i>
2.2.4	<i>Majetek obcí.....</i>	<i>20</i>
3	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE	22
3.1	HISTORIE OBCE.....	22
3.2	SOUČASNOST OBCE	23
3.3	ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ	25
3.4	HOSPODAŘENÍ OBCE.....	25
3.4.1	<i>Daňové příjmy.....</i>	<i>26</i>
3.4.2	<i>Nedaňové příjmy</i>	<i>29</i>
3.4.3	<i>Kapitálové příjmy.....</i>	<i>29</i>
3.4.4	<i>Přijaté transfery</i>	<i>31</i>
3.4.5	<i>Výdaje.....</i>	<i>31</i>
3.4.6	<i>Financování.....</i>	<i>33</i>
3.4.7	<i>Zadluženost obce</i>	<i>34</i>
4	MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍ AKCE	36
4.1	INVESTOVÁNÍ V SOULADU S PROGRAMEM ROZVOJE OBCE.....	36
4.2	POPIS VYBRANÉ INVESTIČNÍ AKCE.....	37
4.2.1	<i>Charakteristika objektu Domu Pohorských.....</i>	<i>37</i>
4.2.2	<i>Rekonstrukce Domu Pohorských.....</i>	<i>38</i>
4.3	ZDROJE FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍ AKCE.....	39
4.3.1	<i>Finanční zdroje z vlastních prostředků</i>	<i>39</i>
4.3.2	<i>Cizí zdroje</i>	<i>40</i>
4.3.3	<i>Forma dotací.....</i>	<i>43</i>
4.3.4	<i>Návrh na využití a financování nevyužitých budov</i>	<i>46</i>
5	ZÁVĚR.....	51
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	53
	SEZNAM ZKRATEK.....	55
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKU BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

Už od pradávna měli lidé potřebu se sdružovat, ať už z důvodu společenského (společné zájmy, jazyk), či z důvodu existenčního (ochrana obydlí). Postupně začala vznikat sídla, která se začala spojovat v sídelní útvary, většinou na křižovatkách obchodních cest. V 18. století se takto začaly utvářet regiony a oblasti. Původ obcí lze tedy hledat ve společných zájmech obyvatel jednotlivých vesnic a měst.

Vývoj územní samosprávy je úzce spjat s vývojem státu. Na území našeho státu se začala územní samospráva budovat po roce 1848. Byla uplatňována teorie, že základem svobodného státu je svobodná obec, která je nezávislá na státu. K dalším úpravám došlo po roce 1861, kdy byly vymezeny jednotlivé stupně územní samosprávy, země, okresy a obce a dány jim jejich kompetence. Obci byla přiřazena funkce výkonu vlastní samosprávy a správy přenesené státem.

Po skončení druhé světové války, v roce 1945 vznikly na našem území národní výbory, které byly třístupňové, místní, okresní a krajské národní výbory. Postupně byla potlačována jejich samosprávní funkce, až se nakonec dle ústavy z roku 1948 staly orgány státní správy. Územní samospráva po únoru 1948 postupně úplně zanikla.

Dalším přelomovým obdobím je období po roce 1989, kdy došlo k obnově obecního a krajského zřízení. Byla zahájena reforma veřejné správy a územní samosprávy, jejímž úkolem bylo mimo jiné také zrušení soustavy národních výborů, obnova územní samosprávy a její oddělení od státní správy a moci, rozdělení kompetencí ve veřejném sektoru tak, aby byly zájmy a potřeby občanů zabezpečovány co nejefektivněji.

Reforma veřejné správy probíhala v několika etapách. V první etapě v letech 1990-1992 šlo především o změny na úrovni ústřední státní správy, postupné zrušení národních výborů a obnovu obecního zřízení. Cílem druhé etapy v letech 1992-1997 bylo zkvalitnění fungování státní správy a decentralizace kompetencí z ústředních orgánů ve prospěch nižších územních orgánů. Ve třetí etapě reformy v letech 1997-2000 byly přijaty zákony o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a o krajském zřízení. Krajská územní samospráva začala fungovat od 1.1.2001. V rámci čtvrté etapy od roku 2000 byly na kraje převedeny kompetence

jak z ministerstev, tak ze zrušených okresních úřadů (rok 2002). Došlo ke zkvalitnění samostatné i přenesené působnosti v obcích.

V současné době je v České republice dvoustupňová územní samospráva, základní samosprávné celky (obce) a vyšší územně samosprávné celky (kraje).

Cílem této bakalářské práce je nalézt a navrhnout možné varianty financování investiční akce obce. Aby bylo možné najít a navrhnout vhodný způsob financování, je třeba se podrobněji seznámit s hospodařením obce, příjmovou a výdajovou stránkou rozpočtu. V této práci se podrobněji seznámíme s chystanou akcí „Stavební úpravy Domu Pohorských, Libina č.p. 204 – turistické centrum mikroregionu Šumperský venkov“.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je zaměřena na základní územně samosprávné celky – obce, jejich působnost a postavení, jejich činnost, orgány obce a hospodaření. Praktická část je zaměřena na konkrétní obec Libina, její historii a současnost, organizační uspořádání a hospodaření. Je provedena analýza příjmů a výdajů v letech 2007-2011 a popis konkrétní investiční akce a možnosti jejího financování.

V současné době je velkým a stálým problémem obcí nedostatek finančních zdrojů pro hospodaření obce, a proto se často neobejdou bez cizích zdrojů, zejména u větších investic.

2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY A JEJICH HOSPODAŘENÍ

Česká republika je dle Ústavy¹ parlamentním, demokratickým a právním státem. Zdrojem veškeré státní moci je lid. Vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní. Tyto moci působí vzájemně, avšak neprostupují se, každá z nich vykonává svou působnost danou zákonem. **Moc zákonodárná** je v České republice svěřena Parlamentu, který se skládá z Poslanecké sněmovny a Senátu. Výsledkem rozhodovací činnosti Parlamentu je zákon, na jehož základě a v jeho mezích lze ukládat povinnosti. Zákonodárná moc tak ovlivňuje výkon dvou zbývajících mocí stanovením podmínek jejich působností. **Moc soudní** v České republice vykonávají soudy a to soustava obecných soudů a Ústavní soud. Úkolem **moci výkonné** je realizace vydaných zákonů. V České republice moc výkonnou vykonává prezident republiky, vláda, ministerstva a jiné správní úřady. Moc výkonnou lze také označit **veřejnou správou**. Veřejná správa se dělí na samosprávu a státní správu. Samospráva je součástí veřejné moci. Je vykonávána vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a s vlastními prostředky. Samosprávu dělíme podle její působnosti na územní a zájmovou. Územní samospráva je spjata s určitým územím, naopak zájmová samospráva je spjata s určitou lidskou činností.

Územní samospráva plní dvě základní funkce:

- samosprávnou, tzv. samostatná působnost,
- přenesenou, tzv. přenesená působnost.

Základní principy a strukturu územní samosprávy udává Ústava České republiky a zákon o obcích, zákon o krajích a zákon o hlavním městě Praze², zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a další zákony:

- upravují vznik a postavení územní samosprávy,
- upravují organizaci a vnitřní členění samosprávných orgánů,
- vymezují samostatnou a přenesenou působnost územní samosprávy,

¹ Zákon č. 1/2003 Sb. Ústava České republiky

² Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

- vymezují vzájemné vztahy mezi státem a územní samosprávou,
- upravují ekonomické předpoklady fungování územní samosprávy.

V České republice existují dvě úrovně územní samosprávy, základní stupeň územní samosprávy (obce) a vyšší stupeň územní samosprávy (kraje).

V dalších kapitolách pojednává bakalářská práce pouze o základním stupni územní samosprávy.

2.1 Obce

Obec je historicky nejstarším článkem územní samosprávy. První prvky územní samosprávy vznikaly již ve 14. století. Postupně se vyvíjely až do dnešní podoby. V současné době je v České republice kolem 6250 samosprávných obcí.³

Zákon o obcích vymezuje tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,
- města,
- městyse,
- statutární města,
- hlavní město Praha.

Města jsou obce, které byly městy ke dni účinnosti zákona o obcích. Novými městy se mohou stát obce, jež mají nejméně 3 000 obyvatel a za město je určí předseda poslanecké sněmovny Parlamentu na návrh dané obce. K návrhu se poté vyjadřuje vláda. Výjimku mají obce, které titul města užívaly před 17. 5. 1954. Ty mohou požádat o přidělení titulu města bez jakýchkoli dalších podmínek a aniž by musely mít 3000 obyvatel. Takto se mohou stát městy i malé obce.

³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy; teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

Městys je obec, která tento titul užívala před 17. 5. 1954 a požádala předsedu poslanecké sněmovny o navrácení titulu. Pokud obec nikdy v minulosti titul historického městyse neměla, nový získat nemůže.

Statutární města mají svůj zvláštní význam. Mohou se členit na městské části nebo městské obvody s vlastními samosprávnými orgány. Toto vnitřní členění upravují obecně závaznou vyhláškou, kterou jsou povinny vydat. V současné době jsou statutárními městy na Moravě a Slezsku: Brno, Frýdek – Místek, Havířov, Jihlava, Karviná, Olomouc, Opava, Ostrava, Přerov, Zlín a v Čechách: České Budějovice, Děčín, Hradec Králové, Chomutov, Karlovy Vary, Kladno, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Pardubice, Plzeň, Teplice a Ústí nad Labem. Většina statutárních měst je v současné době sídlem krajských úřadů.⁴

Město **Praha** je hlavním městem České republiky, sídlí zde většina celostátních orgánů, státních fondů a veřejnoprávních komor. Postavení Prahy a jejích městských částí upravuje zvláštní zákon.⁵

2.1.1 Charakteristika a působnost obce

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Každá část území České republiky je součástí některé obce, nestanoví-li zvláštní zákon jinak.⁶

Je vymezena třemi základními znaky:

- území,
- obyvatelstvo obce,
- samospráva veřejných záležitostí.

⁴ KOUDELMKA, Zdeněk. *Samospráva*, 1. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2007. 399 s. ISBN 978- 80- 7201- 665- 5

⁵ Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Území obce zahrnuje jedno nebo více katastrálních území. Celé území státu je tedy součástí některé obce, s výjimkou vojenských újezdů. Změny hranic mezi sousedními obcemi může být dosažena pouze se souhlasem zastupitelstev obou obcí.

Nová obec může vzniknout oddělením části obce, nebo zmenšením či zrušením vojenského újezdu. Vznik nové obce oddělením je možné pouze za předpokladu, že nová obec bude mít samostatné katastrální území, bude sousedit s nejméně dvěma obcemi nebo jednou obcí a cizím státem, území obce bude souvislé a bude mít alespoň 1000 občanů. Oddělení části obce může být provedeno pouze k 1. lednu. Návrh na oddělení pak musí být podán do 30. 6. předchozího roku a musí být schváleno nadpoloviční většinou všech osob oprávněných hlasovat. V případě vzniku nové obce zrušením či zmenšením vojenského újezdu nemusí nově vzniklá obec splňovat podmínku alespoň 1000 obyvatel.

Obec se také na základě dohody může sloučit nebo připojit k jiné obci. Tuto dohodu lze uzavřít na základě rozhodnutí zastupitelstva obcí, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda. Je-li podán návrh na referendum, je k uzavření dohody o sloučení obcí nebo připojení obce nutný souhlas v místním referendu konaného v obci, ve které byl návrh podán. Sloučení obcí nebo připojení obce lze uskutečnit pouze k 1. lednu.

Každá obec má svůj název, který může být změněn na návrh obce se souhlasem ministerstva vnitra. O názvech částí obce, ulic a jiných veřejných prostranství rozhoduje obec. Označování budov upravuje zákon o obcích. Dle tohoto zákona musí být budovy označeny popisnými čísly, stavby určené k rekreaci pak čísly evidenčními.

Občanem obce je státní občan České republiky, který je v obci hlášen k trvalému pobytu. Občan obce, který dosáhl věku 18-ti let má právo volit zastupitelstvo a být volen do zastupitelstva, na zasedání zastupitelstva vyjadřovat svá stanoviska k projednávaným věcem, nahlížet a vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu, podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty, hlasovat v místním referendu. Občané se na řízení obce mohou podílet přímo, dobrovolnou prací v různých komisích, svou účastí na veřejných zasedáních zastupitelstva obce, nebo nepřímo, prostřednictvím volených zastupitelů do zastupitelstva obce.

Samosprávou veřejných záležitostí se rozumí působnost. Dle zákona o obcích plní obec dvě základní funkce:

- vlastní samosprávná funkce, tzv. samostatná působnost,
- přenesená funkce, tzv. přenesená působnost.

V rámci **samostatné působnosti**, která je pro obec, jako veřejnoprávní korporaci, rozhodující, obec zabezpečuje a pečuje o všestranný sociálně-ekonomický rozvoj svého území a o potřeby občanů, které jsou ve veřejném zájmu, tzn. zabezpečování veřejných statků. Pro zajišťování těchto veřejných služeb může obec zřizovat neziskové organizace, tzv. organizační složky obce, příspěvkové organizace a obecně prospěšné společnosti, jejichž hlavním cílem není zisk, ale obecný prospěch. Obec vystupuje jako právnická osoba, má právní subjektivitu a v právních záležitostech jedná svým vlastním jménem. Vlastní také svůj majetek, se kterým může nakládat dle vlastního uvážení a to tak, aby byl spravován a udržován účelně a hospodárně a chráněn např. před zcizením. Obec je relativně nezávislá na státu, hospodáří dle vlastního rozpočtu. Hospodaření obce je upraveno rozpočtovými pravidly⁷. V rámci samostatné působnosti obec vydává obecně závazné vyhlášky, kterými může jako nositel veřejné správy mj. zřídit obecní policii. Obec může být dále členem různých forem sdružení, může spolupracovat s ostatními obcemi. V neposlední řadě obec schvaluje územní plán obce a plán rozvoje obce, čímž udává směr dalšího rozvoje území obce.

Přenesená působnost znamená výkon státní správy v rozsahu vymezeném zákonem o obcích, jež je vykonávána orgány obce. Rozsah přenesené působnosti je v České republice u každé obce jiný a to buď v základním rozsahu(na katastru obce) nebo v rozšířeném rozsahu (ve správním obvodu obce).⁸

Podle míry přenesené působnosti rozeznáváme pět kategorií obcí:

- obce,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností,

⁷ Zákon č. 218/2000 Sb.,o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů;zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

⁸ PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance*, 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978- 80- 7357- 351- 5

- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem.

Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností jsou i obcemi s matričním a stavebním úřadem a vykonávají státní správu pro více obcí v zákonem stanoveném rozsahu a ve správních obvodech daných vyhláškou Ministerstva vnitra.

2.1.2 Orgány obcí

V České republice orgány obcí vymezuje zákon o obcích. Patří sem zastupitelstvo obce jako hlavní rozhodovací orgán v samostatné působnosti, rada obce jako výkonný orgán, starosta obce jako zástupce obce navenek a obecní úřad jako vykonavatel administrativně organizačních činností.

Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán, má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Je složen z členů zastupitelstva obce zvolených v komunálních volbách na dobu 4- letého volebního období z jednotlivých politických stran v obci. Počet členů může být 5 – 55 členů v závislosti na počtu obyvatelstva a velikosti územního obvodu. Zastupitelstvo obce se schází podle potřeby, nejméně však jednou za 3 měsíce. Jednání zastupitelstva jsou ze zákona veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem. Pro rozhodnutí, k přijetí usnesení je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Obecní úřad informuje občany o místě, době a navrženém programu připravovaného zasedání vyvěšením na úřední desce alespoň 7 dní před předpokládaným zasedáním zastupitelstva.

Zastupitelstvo obce v rámci samostatné působnosti rozhoduje a schvaluje zejména:

- volbu starosty, místostarosty, dalších členů rady obce,
- zřizování a rušení výborů,
- program rozvoje obce, územně plánovací dokumentaci,
- rozpočet obce a závěrečný účet obce za uplynulé rozpočtové období, rozpočtovou prognózu (výhled),

- využití trvalých a dočasných peněžních fondů,
- rozpočtová opatření,
- výši osobních a věcných nákladů obecního úřadu, musí však respektovat příslušné předpisy,
- poskytnutí půjčky,
- uzavírání smluv a poskytnutí dotace (v současné době nad 50 000 Kč v jednotlivých případech),
- emisi komunálních obligací,
- založení, zřízení nebo zánik neziskových organizací,
- založení nebo rušení právnických osob,
- vklady obce do obchodních společností a nadací,
- vstup obce nebo vystoupení obce ze svazku obcí,
- zřizování a ručení obecní policie,
- vyhlášení místního referenda,
- obecně závazné vyhlášky v rámci samostatné působnosti, jako podzákonný předpis, které nesmí být v rozporu se zákony a ostatními obecně závaznými předpisy.

V pravomoci zastupitelstva obce je rozhodovat i o majetkových záležitostech:

- nabytí a převodu nemovitostí v majetku obce,
- poskytování dotací občanským sdružením apod. nad 50 000 Kč,
- bezúplatném převodu movitých věcí a peněz a vzdání se práva o prominutí pohledávek,
- zastavení movitých věcí nebo práv,
- bezúplatném postoupení pohledávek (v současné době nad 20 000 Kč),

- dohodách o splátkách s lhůtou splatnosti nad 18 měsíců,
- peněžitých i nepeněžitých vkladech do obchodních společností, do s.r.o., do svazků obcí apod., majetkové účasti na podnikání jiných subjektů, zakládání společností,
- zřízení práva hospodaření s majetkem,
- předání majetku do odborné péče na základě smlouvy, za příslušnou odměnu, která kryje náklady na péči o svěřený majetek.⁹

V mezích zákona může zastupitelstvo obce přenést některé pravomoci na radu obce.

Rada obce je výkonným orgánem v samostatné působnosti obce, podléhá zastupitelstvu obce. Počet členů rady obce je lichý, přičemž může mít 5-15 členů. V případě, že zastupitelstvo obce má méně než 15 členů, radu obce nevolí. V čele rady stojí starosta a jeho zástupci – místostarostové a další členové. Jednání rady jsou neveřejná. Rada obce připravuje materiály pro jednání zastupitelstva obce, zabezpečuje plnění jeho usnesení. Zabezpečuje hospodaření obce, provádí rozpočtová opatření dle usnesení zastupitelstva obce. V rámci přenesené působnosti vydává nařízení obce. Schvaluje organizační řád obecního úřadu a kontroluje plnění jeho úkolů v rámci samostatné působnosti. Zřizuje či ruší komise, jako své iniciativní a poradní orgány v rámci samostatné působnosti a jako výkonné orgány v rámci přenesené působnosti obce.

Starosta je představitelem obce, zastupuje obec navenek. Starostu a místostarosty volí ze svých členů zastupitelstvo obce. Za výkon své funkce jsou odpovědní zastupitelstvu obce. V nepřítomnosti starosty jej zastupuje místostarosta. Starosta svolává a řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce a podepisuje jejich usnesení společně s dalším pověřeným členem rady. Odpovídá za objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, dále za informování veřejnosti o činnostech obce. Plní úkoly zaměstnavatele, řídí a kontroluje všechny pracovníky obecního úřadu. V obcích kde není zřízen tajemník obecního úřadu zabezpečuje výkon přenesené působnosti.

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je

⁹ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy; teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

starosta. V oblasti samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Dále vykonává přenesenou působnost v mezích zákona o obcích. Starostovi v řízení pomáhá tajemník a místostarostové. Funkce tajemníka se vždy zřizuje u pověřených obecních úřadů a v obcích s rozšířenou působností. Ostatní obce mohou tuto funkci zřídit také, dle vlastního rozhodnutí. Rada obce může pro výkon jednotlivých činností zřídit odbory, které jsou výkonnými orgány obecního úřadu. Počet odborů a jejich činnosti závisí na velikosti obce a rozsahu samostatné a přenesené působnosti.

Poradní a kontrolní orgány obce zahrnují výbory a komise. Výbory jsou zřizovány zastupitelstvem obce jako iniciativní, kontrolní a poradní orgány. Počet členů výboru musí být vždy lichý, tedy musí mít nejméně 3 členy. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani jiní členové, kteří se zabývají hospodařením. Ze zákona musí obec zřídit tyto výbory:

- finanční výbor – kontroluje hospodaření s majetkem obce a finančními prostředky obce a plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce,
- kontrolní výbor – kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, dodržování právních předpisů.

Pokud v územním obvodu obce trvale žije alespoň 10% občanů jiné národnosti než české, musí být zřízen *výbor pro národnostní menšiny*.

2.1.3 Spolupráce obcí

Dle zákona o obcích¹⁰ mohou obce vzájemně spolupracovat na základě písemné smlouvy a to:

- s jinou obcí nebo obcemi většinou k zajištění určitého úkolu,
- vytvořením dobrovolného svazku obcí na základě smlouvy,
- zakládáním právnických osob s jinou obcí nebo obcemi.

¹⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Spolupráce s jinou obcí probíhá na základě vzájemné dohody na dobu určitou nebo neurčitou. Dohoda musí být písemná, předem schválená zastupitelstvy dotčených obcí, uzavírá se většinou ke splnění konkrétního úkolu. Pokud obce společnou činností získají majetek, pak je tento ve spoluvlastnictví dle stejných podílů obcí.

Obce mají právo zakládat a vstupovat do **dobrovolných svazků obcí**, které jsou zakládány písemnou zakladatelskou smlouvou, a to vždy ke konkrétnímu účelu. Smlouva o vytvoření svazku vždy obsahuje přílohu, *stanovy svazku*. Svazek je právnickou osobou a může zakládat další soukromoprávní právnické osoby k plnění svých úkolů.

Obce mohou spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení. Další formou spolupráce je i partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP).¹¹

2.2 Rozpočtové hospodaření územních samosprávných celků

Plnění jednotlivých úkolů vyplývajících ze samosprávní i přenesené funkce na příslušném stupni územní samosprávy vyžaduje finanční prostředky. Proto důležitým nástrojem pro plnění těchto úkolů příslušnou úrovní územní samosprávy – obce, kraje – je jejich **rozpočet**. Rozpočty obcí a od roku 2001 i rozpočty krajů se staly dalším článkem rozpočtové soustavy. Význam rozpočtů územní samosprávy v soustavě veřejných rozpočtů roste vzhledem k pokračující reformě veřejné správy a územní samosprávy.¹²

Do rozpočtové soustavy patří mimo rozpočtů i mimorozpočtové peněžní fondy – účelové a neúčelové. Častěji jsou vytvářeny fondy účelové. Mimorozpočtové fondy mohou být tvořeny z přebytků hospodaření z minulých let, z příjmů běžného roku, převody finančních prostředků z rozpočtu obce do účelových fondů v průběhu roku.

¹¹ PROVAZNÍKOVÁ, Radka. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*, 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2009 304 s. ISBN 978- 80- 247- 2789- 9

¹² PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy; teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

2.2.1 Územní rozpočet

Rozpočet obce a kraje je decentralizovaný peněžní fond, roční bilance, základní finanční plán, důležitý nástroj komunální (municipální) politiky obce a regionální politiky kraje, nástroj řízení příslušného subjektu územní samosprávy a jím zřizovaných organizací v lokálním a regionálním veřejném sektoru.¹³

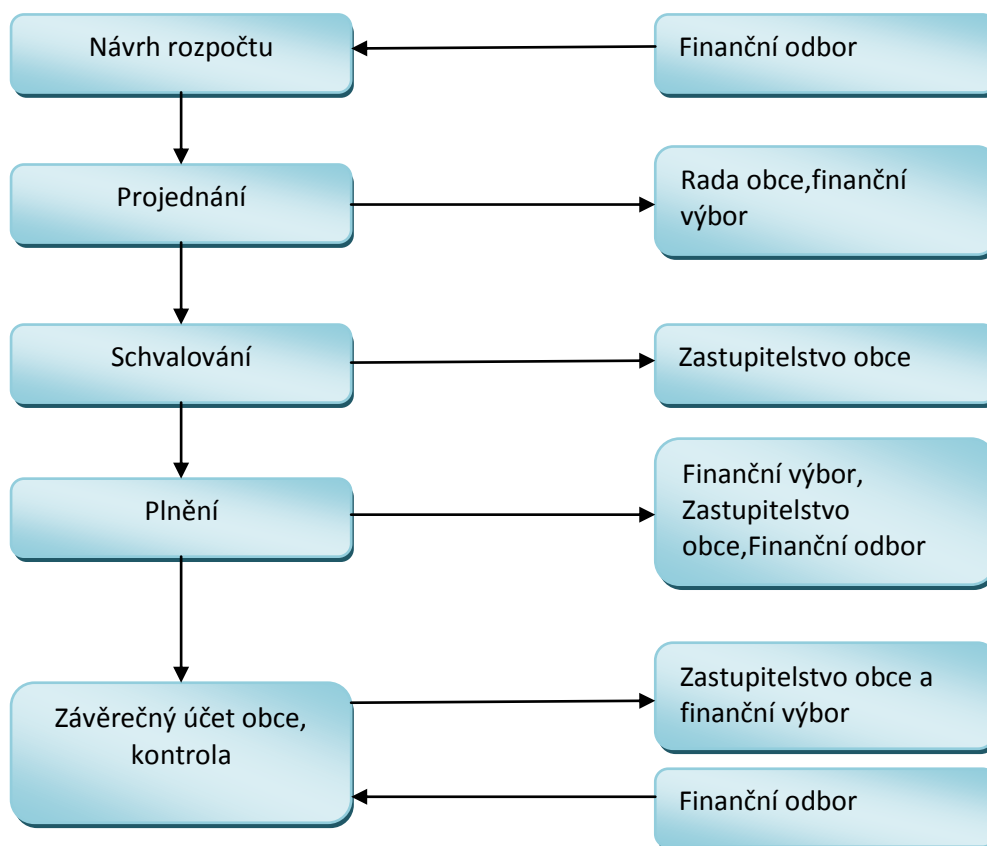
Rozpočet obce je ze zákona povinna sestavit a hospodařit podle něj každá obec. Při sestavování rozpočtu obec vychází nejen z rozpočtového výhledu na daný rok, ale i v návaznosti na rozpis platného státního rozpočtu a v návaznosti na rozpočet kraje. Při sestavování rozpočtu by měly být dodrženy určitá pravidla, tzv. **rozpočtové zásady**:

- zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu – vyjadřuje, že rozpočet je sestavován a schvalován každoročně na 1 kalendářní rok,
- zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu – vyjadřuje, že rozpočet bude reálný, tzn. rozpočtové příjmy budou určeny k úhradě rozpočtových výdajů bez větších rozdílů,
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti – klade důraz na dlouhodobě vyrovnaný rozpočet,
- zásada účelovosti rozpočtu – vyjadřuje, že rozpočtové prostředky mají být použity pouze na ty účely, pro které byly v rozpočtu schváleny,
- zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu – udává, že v rozpočtu by měly být zachyceny všechny příjmy a výdaje a rozpočet by měl být konkrétní, jasný a pravdivý,
- zásada transparentnosti a publicity rozpočtu – klade důraz na přehlednost rozpočtu a na povinnost zveřejnění,
- zásada efektivnosti a hospodárnosti rozpočtu – klade požadavek na co nejekonomičtější použití rozpočtových prostředků

¹³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy; teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1

Rozpočtové období trvá kalendářní rok. **Rozpočtový proces**, tj. všechny fáze rozpočtového procesu však trvají déle, zpravidla 1,5 roku. Schéma rozpočtového procesu znázorňuje obr. č. 2. 1.

Obr. č. 2. 1 – Schéma rozpočtového procesu

Zdroj: Finance územní samosprávy, J. Peková, vlastní zpracování

Dle zákona o rozpočtových pravidlech a ve svém zájmu by měly obce sestavovat vyrovnaný rozpočet. Obce však můžou sestavit i rozpočet **schodkový** nebo **přebytkový**. **Schodkový rozpočet** může být sestaven jen v tom případě, že obce jsou schopny schodek pokrýt finančními prostředky z minulých let, popř. finančními prostředky získanými z návratných zdrojů nebo výnosy z prodeje finančního majetku. **Přebytkový rozpočet** obce sestavují v tom případě, že chtějí přebytek hospodaření šetřit pro investice dalších let, popř. na pokrytí závazků let minulých.¹⁴

¹⁴ TOMÁNEK, Petr. *Hospodaření krajů a obcí*. Ostrava: VŠB-TU, 2011

Příjmy a výdaje územních rozpočtů jsou tříděny dle **rozpočtové skladby** z několika hledisek:

- odpovědnostní – vztahuje se pouze ke státnímu rozpočtu, pro obce a kraje je nepovinné,
- druhové třídění příjmů a výdajů – je v celé rozpočtové soustavě povinné, třídí operace na příjmy, výdaje a financování. Druhové třídění je čtyřúrovňové. Nejvyšší rozlišovací úrovně jsou třídy označené jednocifernou arabskou číslicí. Ty se dále dělí na seskupení položek (dvoumístné), podseskupení položek (trojmístné) a konečně na dílčí položky (čtyřmístné). Čtyřúrovňové členění je bez výjimek uplatněno na všechny položky.¹⁵

Druhové třídění je dle rozpočtové skladby tříděno na:

- Třída 1 – Daňové příjmy
- Třída 2 – Nedaňové příjmy
- Třída 3 – Kapitálové příjmy
- Třída 4 – Přijaté transfery
- Třída 5 – Běžné výdaje
- Třída 6 – Kapitálové výdaje,
- Třída 8 – Financování,
- Odvětvové třídění - odvětvová skladba na rozdíl od druhové neklasifikuje veškeré operace, ale jen veškeré výdaje a u veřejných rozpočtů územní úrovně (obce a kraje) vybrané nedaňové (seskupení položek 21, 22 a 23) a veškeré kapitálové příjmy (třída 3). Ve většině případů je zatřídění dané činnosti (funkce) poměrně snadnou záležitostí, protože vyplývá přímo z názvu paragrafu.¹⁶

¹⁵ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozšířené vydání Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9

¹⁶ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozšířené vydání Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9

Dle rozpočtové skladby třídí odvětvové třídění operace na tyto skupiny:

- Skupina 1 – Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
 - Skupina 2 – Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
 - Skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo
 - Skupina 4 – Sociální věci a politika zaměstnanosti
 - Skupina 5 – Bezpečnost státu a právní ochrana
 - Skupina 6 – Všeobecná veřejná správa a služby,
- Konsolidační třídění – Konsolidace je jednou z hlavních podmínek možnosti aplikace rozpočtové skladby postavené na peněžním principu a vztažené univerzálně na veškeré operace účtů charakteru veřejných rozpočtů. Jejím smyslem je očistit údaje o rozpočtu nebo skutečnosti peněžních operací o interní přesuny peněžních prostředků uvnitř jednotky, za kterou se operace sledují. Konsolidační třídění zastřešuje tzv. záznamové jednotky, které mají význam pro provádění konsolidace na různých úrovních.¹⁷ Přehled záznamových jednotek:
 - Záznamová jednotka 023 – Převody uvnitř peněžního fondu,
 - Záznamová jednotka 024 – Transfery přijaté z území jiného okresu,
 - Záznamová jednotka 025 – Splátky půjčených prostředků přijatých z území jiného okresu,
 - Záznamová jednotka 026 – Transfery poskytnuté na území jiného okresu,
 - Záznamová jednotka 027 – Půjčené prostředky poskytnuté na území jiného okresu,
 - Záznamová jednotka 028 – Transfery přijaté z území jiného kraje,
 - Záznamová jednotka 029 – Splátky půjčených prostředků přijaté z území jiného kraje,

¹⁷ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. Rozpočtová skladba v roce 2011. 4. rozšířené vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9

- Záznamová jednotka 035 – Transfery poskytnuté na území jiného kraje,
- Záznamová jednotka 036 – půjčené prostředky poskytnuté na území jiného kraje.

Pokud obec nemá schválen rozpočet před 1. lednem rozpočtového roku, hospodaří dle schváleného **rozpočtového provizoria**. Pravidla rozpočtového provizoria schvaluje pro hospodaření obce zastupitelstvo obce.

Během rozpočtového roku může docházet k různým změnám schváleného rozpočtu. Ať už organizačním, např. vznik nového subjektu nebo metodickým, vyvolaným změnou právních předpisů nebo věcným, např. snížení nebo zvýšení daňových příjmů. Tyto změny se provádějí **rozpočtovými opatřeními**, která jsou v pravomoci zastupitelstva obce.

Dle zákona o obcích¹⁸ je každá obec povinna nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý kalendářní rok nezávislým soukromým auditorem za úplatu nebo prostřednictvím krajského úřadu bezplatně. Jsou povinny tak učinit do 30. června kalendářního roku. Nejen tuto kontrolu sestavují obce **závěrečný účet** obce, který musí být po dobu nejlépe 15 dnů přede dnem jeho projednávání zastupitelstvem zveřejněn vhodným způsobem na úřední desce a na webových stránkách obce. Poté následuje projednávání, kde mohou občané uplatnit své připomínky. Následně je pak závěrečný účet uzavřen bez výhrad, popř. s výhradami. Ty musí být odstraněny přijetím následných opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

2.2.2 Příjmy rozpočtu obce

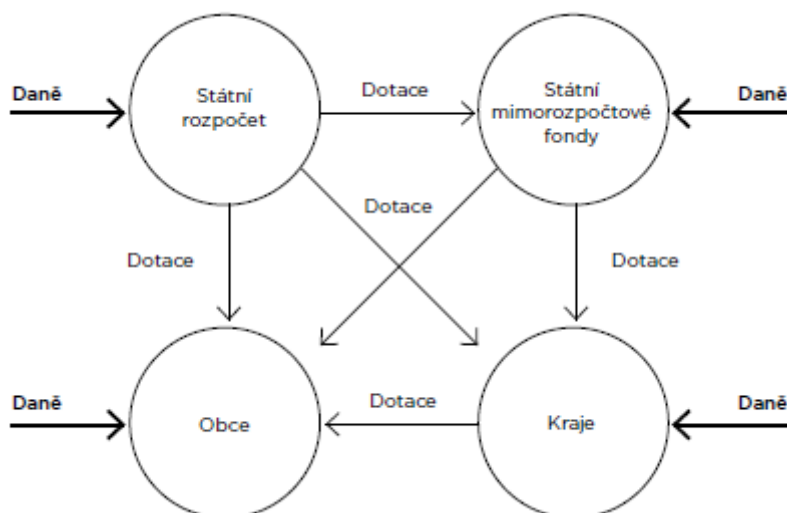
Příjmy rozpočtu obcí můžeme rozdělit na vlastní a cizí. Do skupiny **vlastních** příjmů dle rozpočtové skladby patří:

- Daňové příjmy – třída 1,
- Nedaňové příjmy – třída 2,
- Kapitálové příjmy – třída 3.

Cizí příjmy tvoří: přijaté dotace – třída 4.

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Obrázek č. 2.1 – Tok finančních prostředků do rozpočtů obcí

Zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/jak-cist-rozpocet-obce#jaky-rozpocet-je-dobry-a-spatny>

Daňové příjmy tvoří rozhodující podíl v celkových příjmech rozpočtů obcí. Mezi daňové příjmy obcí patří daně sdílené, daně svěřené, místní a správní poplatky. Způsob rozdělování daňových příjmů v rámci rozpočtové soustavy – tzv. rozpočtové určení daní upravuje zákon o rozpočtovém určení daní.¹⁹ Rozpočtové určení daní od roku 2008 znázorňuje tabulka č.2.2.

Tab. Č. 2.2. Rozpočtové určení daní v roce 2011

Název daně	Výnos obce	
DPH (celostátní výnos)	21,4 %	Dle přepočteného počtu obyvatel
Daň z příjmů právnických osob	21,4 %	Dle přepočteného počtu obyvatel
Daň z příjmů právnických osob (daně placené obcemi)	100 %	Daně placené obcemi
Daň z nemovitostí	100 %	Podle alokace nemovitostí
Místní poplatky	100 %	
Daň z příjmů FO vyb. srážkou	21.4 %	Dle přepočteného počtu obyvatel

¹⁹ Zákon č. 243/2000 Sb , o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

(celostátní výnos)		
Daň z příjmů FO ze samostatně výdělečné činnosti(podnikání)	30 %	Obce z celostátního výnosu
	21.4 %	Z 60 % celostátního výnosu (dle přepočteného počtu obyvatel
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti (celostátní výnos)	21.4 %	Podle přepočteného počtu obyvatel
	1,5 %	Podle počtu zaměstnanců

Zdroj: Finance územní samosprávy, Peková J., vlastní zpracování

Mezi **nedaňové příjmy** obce patří:

- příjmy z vlastního podnikání – podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce, příjmy z pronájmu majetku, příjmy z finančního investování,
- uživatelské poplatky – patří mezi běžné příjmy, ze kterých se financují běžné výdaje, většinou u malých obcí,
- sankční příjmy – sankční pokuty, např. za znečišťování ovzduší, za neoprávněné uložení odpadů apod., jsou spíše nahodilým a malým příjmem obce
- ostatní příjmy – např. dary, úroky z vkladů apod.

Kapitálové příjmy obce získávají prodejem svého majetku. Tyto příjmy by měly být využívány na financování dalších investic v obci. Mezi tyto příjmy patří také sponzorské dary na pořízení investic.

Přijaté dotace tvoří podstatnou část příjmů obce. Lze je rozdělit na investiční dotace a neinvestiční dotace.

2.2.3 Výdaje rozpočtu obce

Výdaje jsou veškeré návratné platby na běžné i kapitálové účely, opětované i neopětované a poskytované návratné platby (půjčky) za účelem rozpočtové politiky.²⁰ Výdaje dělíme na:

²⁰ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT, J., *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozšířené vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9

- běžné výdaje – jsou zahrnuty v druhové třídě 5 a dále se dělí na:
 - neinvestiční nákupy – opětované výdaje za zboží a služby neinvestiční povahy a náklady související s pracovní silou (mzdy, pojistné),
 - neinvestiční transfery – neopětované výdaje na neinvestiční účely charakteru dotací, příspěvků a dávek poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku (např. podnikům, obecně prospěšným organizacím, vlastním fondům, obyvatelstvu),
 - neinvestiční půjčky – návratně poskytované prostředky jiným subjektům na neinvestiční účely,
- kapitálové výdaje zahrnuje třída 6 a dále se dělí na:
 - investiční nákupy – opětované výdaje na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, akcií a majetkových účastí,
 - investiční transfery – neopětované výdaje charakteru dotací a příspěvků na investiční účely poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku,
 - investiční půjčky – návratně poskytované prostředky jiným subjektům na investiční účely.

Rozhodující skupinou výdajů rozpočtů obcí jsou běžné výdaje související s financováním neinvestičních nákladů na zabezpečování veřejných statků. Běžné výdaje tvoří v průměru za ČR dlouhodobě zhruba 2/3 výdajů.²¹

2.2.4 Majetek obcí

Jedním z předpokladů existence územní samosprávy je vlastnictví majetku a právo s ním hospodařit. Majetek je vyžíván územní samosprávou k zabezpečování veřejných statků, je také důležitým nástrojem řízení organizací zřizovaných územní samosprávou. Obce mohou nakupovat, prodávat a pronajímat vlastní movitý a nemovitý majetek, dle platné legislativy. Z dlouhodobého hlediska je výnosnější nemovitý majetek pronajímat, než ho prodávat.

²¹ PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008, 580s. ISBN 978-80-7357-358-4

Obce nabývají majetek bezúplatným nabytím – převodem nebo nákupem. Zákon o obcích vymezuje majetkoprávní úkony, např. nabytí a převod nemovitých věcí, bezúplatný převod movitých věcí včetně peněz, zastavení movitých věcí nebo práv a další. Rozhodování o majetku je v kompetenci zastupitelstva obce, jeho rozhodnutí pak vykonává rada obce. Hospodaření s majetkem, analýzy hospodaření musí být zveřejňováno, aby byla zajištěna veřejná i občanská kontrola.

Majetek obcí tvoří zejména:

- hmotný majetek – nemovitosti a movité věci, majetková práva a pohledávky, peněžní prostředky, cenné papíry,
- nehmotná aktiva – software apod.

Z účetního hlediska lze členit majetek na dlouhodobý majetek a krátkodobý majetek. Obce nesou zodpovědnost za svůj majetek. Mají povinnost pečovat o jeho zachování a rozvoj, zvelebovat ho a efektivně využívat. Předpokladem je i kvalitní a úplná evidence majetku, pravidelná inventarizace majetku. Informace o majetku obce a kraje – struktuře majetku, stavu majetku, jeho hodnotě, nárocích na opravy patří mezi klíčové informace, podle kterých se hodnotí **bonita obce, bonita kraje**.²²

²² HALÁSEK, Dušan, Jaroslav PILNÝ a Petr TOMÁNEK. *Určování bonity obcí*. Ostrava : VŠB-TU, 2002.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE

3.1 Historie obce

Písemnými prameny je Libina doložena k roku **1348**. Spolu s okolními vesnicemi náležela k šumvaldskému statku. V roce 1535 se dostala k úsovskému panství, jež bylo v držení pánů z Boskovic. Dědictvím přešla na majetek Bedřicha ze Žerotína, který ji roku 1568 prodal královskému městu Uničovu. Uničovským městským statkem zůstala Libina až do vzniku vrchnostenského zřízení, město zde mělo mimo jiné příjmy z palírny, mlýna a lesního revíru.

Po roce 1848 se Libina stala součástí šumperského politického i soudního okresu a nastala kvalitativně nová etapa jejího rozvoje. Na tradice řemeslné textilní výroby již z konce 18. století navázala od roku 1821 manufaktura Norberta Langer, z níž se stala v letech 1886 až 1890 skutečná továrna - mechanická přádelna, která v meziválečném období poskytovala až 900 pracovních příležitostí. Dalšími textilkami byly firmy Kauer, Pabel, Federmann, Blaschek a několik dalších. Většina z nich zanikla za odbytové krize ve třicátých letech. Sít'ové a drátěné pletivo vyráběla od roku 1875 Zimmermannova továrna. V provozu byly v meziválečném období dvě cihly, tři kamenolomy, tři mlýny a větší počet řemeslnických živností. Znak obce je odvozen od staré pečeti s vyobrazením farního chrámu sv. Jiří na rovné půdě mezi dvěma listnatými stromy.

V obecním znaku připomíná tuto pečeť a tedy i zasvěcení kostela praporec se svatojiřským červeným heraldickým křížem, který třímá v tlapách zlatý lev pánů ze Šumvaldu. Období vlády Lichtenštejnů je prezentováno dolní polovinou štítu čtvrcenou zlato -červeně, tedy v rodových lichtenštejnských erbovních barvách. Návrh obecního praporu vychází z popisovaného návrhu znaku, je pouze náležitě zjednodušen. Modrý potok znázorňuje Libinský potok, protékající katastrem obce.²³

²³ http://www.mistopisy.cz/historie_libina_4765.html

3.2 Současnost obce

Obec Libina leží v okrese Šumperk. Z turistického hlediska patří do horské oblasti Jeseníků. Obec je dlouhá 8 km, patří mezi nejdelší obce v celé republice. Skládá se ze tří částí – Horní Libina, Dolní Libina a Obědné. Je nejnižše položenou a současně největší obcí šumperského regionu.

V současné době žije v obci trvale 3506²⁴ obyvatel, jejich průměrný věk je 40,7 let. Obec není obcí s rozšířenou působností, ani pověřeným úřadem. Přenesenou působnost vykonává pouze na úseku matričním, na úseku přestupkovém a na úseku životního prostředí. Pro výkon samostatné působnosti může obec zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky. V obci Libina jsou zřízeny tyto příspěvkové organizace: Základní škola a Mateřská škola Libina.

Základní škola v Libině byla vybudována v roce 1904. V současné době ji navštěvuje 274 žáků. Žáci zde mohou využívat spoustu školních i mimoškolních aktivit. V rámci boje s chřipkou pravidelně navštěvují solnou jeskyni v Libinském Relax centru. Dále navštěvují různé kulturní akce v Kulturním domě v Libině, každoročně zde organizují předvánoční akademii, na které vystupují žáci jednotlivých tříd pod vedením třídních učitelů. Nově je také zaveden třídní pobyt žáků 6. a 7. ročníku s názvem „Naslouchejme si“, dotovaný z prostředků Olomouckého kraje na téma protidrogová prevence, který má velký úspěch.

Žáci v obci mohou navštěvovat Základní uměleckou školu v oborech hudebních a pěveckých (př. Hra na klavír, housle, keyboard, flétnu). Základní umělecká škola zde působí jako pracoviště ZUŠ Uničov.

Ani sportovci nepřijdou zkrátka, je zde florbalový a sportovní kroužek. Dále pak ještě divadelní a keramický kroužek. Mateřskou školu Libina navštěvuje přibližně 116 dětí předškolního věku. Také pro ně je zde organizována spousta aktivit. Např. hra na flétnu, předplavecký kurz, různé kulturní programy, 2x ročně besídka pro rodiče a přátele školy. Dále dny otevřených dveří, kdy rodiče můžou se svými dětmi strávit celý den v zařízení školy. Pod záštitou mateřské školy, za finanční podpory obce Libina, působí již čtvrtým rokem

²⁴ Český statistický úřad/ČSÚ [on-line]. 2011 [cit. 26.11.2011]. Dostupné na internetu: [http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/\\$File/13011003.xls](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/$File/13011003.xls)

svépomocné sdružení maminek s názvem „Mateřské centrum Libísek“. Organizuje zájmové kroužky nejen pro děti, ale i pro širokou veřejnost.

Dále jsou obcí zřízeny organizační složky obce : Místní knihovna a Jednotka sboru dobrovolných hasičů. Místní knihovna sídlí v přízemí Langerovy vily, půjčuje knihy a časopisy pro dospělé i děti, poskytuje meziknihovní služby, pořádá různé besedy, přednášky, výstavy a jiné kulturní a vzdělávací akce. Dále umožňuje široké veřejnosti přístup na internet, možnost tisku a kopírování, dle potřeb občanů.

V obci Libina působí mnoho neziskových organizací. V kulturní oblasti je to občanské sdružení „Přátelé dechovky o.s.“. Jsou to zastánci dobré dechové hudby, pořádají taneční zábavy a koncerty. Dále „Dechový soubor Libinka“, který vznikl již v roce 1964. Při tomto souboru pak vznikla „Sekce mažoretek Libina“. Jsou zde dívky ve věku 5-15 let. Vystupují při kulturních akcích, každoročně pořádají Přehlídku mažoretek, které se účastní i mažoretky z jiných obcí a taneční skupiny různých žánrů. Děti mohou ve svém volném čase navštěvovat Skautský oddíl, který byl obnoven v roce 2002. Sdružuje děvčata i chlapce několika věkových kategorií. Nyní má 62 zaregistrovaných členů. I sportovní vyžití je zde široké. Působí zde Tělovýchovná jednota Libina, sportovní kluby v nohejbalu, florbalu a fotbalu. Kdo nehoví sportům, může navštívit šachový oddíl. Sociální služby jsou zde zastoupeny Klubem seniorů, který se schází každý týden a pořádá pro své členy spoustu zajímavých aktivit. Dále se v obci nachází v areálu bývalé nemocnice Domov důchodců, který je příspěvkovou organizací a jeho zřizovatelem je Olomoucký kraj. Poskytuje celoroční pobyt a komplexní péči starým a zdravotně postiženým občanům. Zdravotní služby v obci zajišťují dvě zdravotní střediska. Jsou zde ordinace praktického lékaře pro dospělé, praktického lékaře pro děti a dorost, zubní ordinace, gynekologická ordinace, ortopedická ordinace, rehabilitace a také lékárna U svatého Huberta.

V obci se nachází 10 památkově chráněných a církevních objektů. Mezi nejvýznamnější patří farní kostel Sv. Jiří, sousoší Kalvárie se zábradlím z roku 1767, nově zrekonstruovaná Langerova vila z přelomu 19. A 20. Století, hrobka továrníka Langerů.

3.3 Organizační uspořádání

Vrcholným orgánem obce je Zastupitelstvo obce. Počet členů zastupitelstva obce Libina je 15. Zastupitelstvo mimo jiné zřizuje a ruší výbory. Obec Libina má zřízeny tyto výbory:

- Finanční výbor,
- Kontrolní výbor.

Dalším důležitým orgánem obce Libina je Rada obce. Je výkonným orgánem v oblasti samostatné působnosti. Za svou činnost zodpovídá zastupitelstvu obce. Radu tvoří starosta, místostarosta a členové rady. Radu obce Libina tvoří 5 členů. Rada obce zřizuje a ruší dle potřeby odbory úřadu a zřizuje a ruší komise rady. V obci Libina jsou zřízeny tyto komise:

- Komise kulturní a školská,
- Komise sociální,
- Komise stavební,
- Komise životního prostředí.

Obecní úřad je tvořen starostou, místostarostou a zaměstnanci obce zařazenými do úřadu. Organizační struktura obecního úřadu Libina je znázorněna v příloze č. 1.

3.4 Hospodaření obce

Územní rozpočet je nejdůležitější součástí finančního systému na úrovni územní samosprávy. Hospodaření podle ročního rozpočtu je ze zákona povinné. Také obec Libina každoročně sestavuje rozpočet, podle kterého pak hospodáří.

Základní údaje o hospodaření obce Libina byly zjištěny z Výkazů pro hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků, regionálních rad a DSO, dostupných na webových stránkách Ministerstva financí České republiky (viz tabulka č. 3.1.) Uvedené příjmy a výdaje jsou po konsolidaci.

Tabulka č.3.1.- Základní údaje o hospodaření Obce Libina v letech 2007-2011

Druhové třídění	2007 Částka v tis.Kč	2008		2009		2010		2011	
		TR v %	Částka v tis.Kč	TR v%	Částka v tis.Kč	TR v%	Částka v tis.Kč	TR v%	Částka v tis.Kč
Daňové příjmy	28 533,78	3	29 363,76	-8	26 974,65	2	27 561,18	-1	27 289,24
Nedaňové příjmy	8 352,9	-23	6 449,77	6	6 866,95	12	7 700,96	9	8 382,69
Kapitálové příjmy	644,06	-3	622,85	-74	162,32	243	557,58	44	802,21
Přijaté transfery	4 560,86	-4	4 399,94	217	13 954,93	-46	7 503,96	79	13 399,72
Příjmy celkem	42 091,9	-3	40 836,32	17	47 958,85	-10	43 323,68	15	49 873,86
Běžné výdaje	31 368,72	-8	28 708,58	12	32 030,85	-11	28 442,84	12	31 922,54
Kapitálové výdaje	11 978,52	-79	2 581,16	725	21 306,57	-84	3 480,56	194	10 219,76
Výdaje celkem	43 347,23	-28	31 289,74	70	53 337,42	-40	31 923,4	32	42 143,30
Saldo příjmů a výdajů	-1 255,33	x	9 546,58	x	-5 378,57	x	11 400,28	x	7 731,56
Financování	1 255,27	x	-9 546,64	x	5 378,58	x	-11 400,28	x	- 7 731,56

Zdroj :ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ²⁵

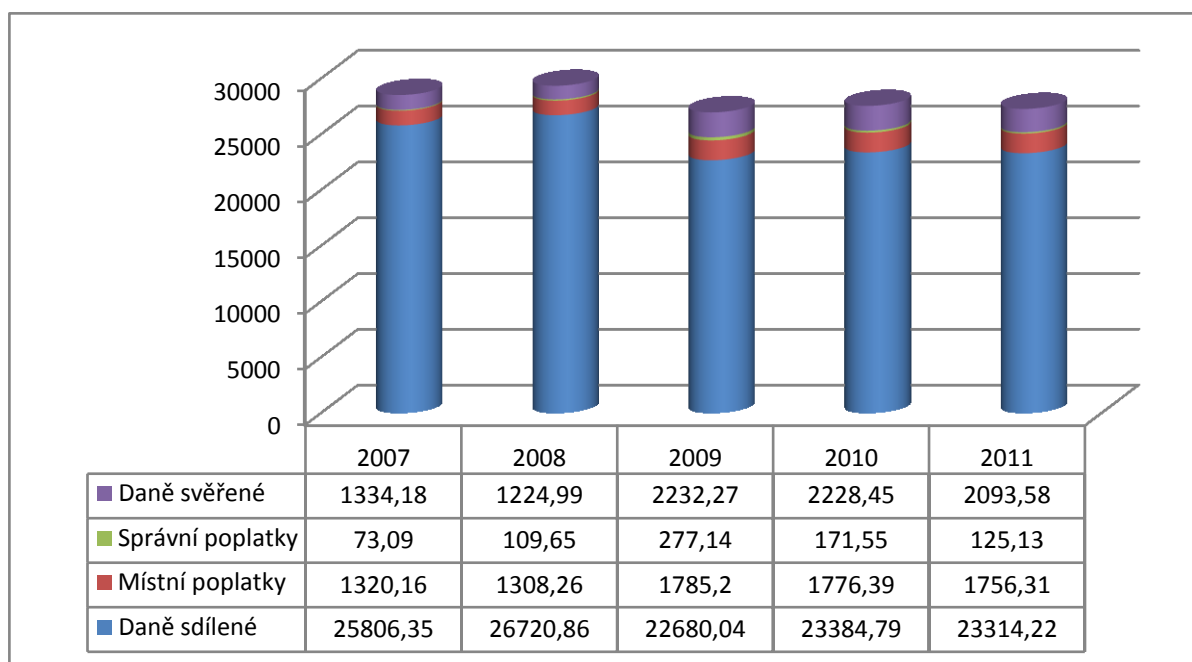
3.4.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy tvoří rozhodující podíl v celkovém příjmu rozpočtu obce a jsou hlavním nenávratným zdrojem financování potřeb obce. V letech 2007 – 2011 tvoří daňové příjmy 62 % celkových příjmů po konsolidaci. Patří sem daně sdílené, daně svěřené, místní poplatky a správní poplatky. Přehled daňových příjmů v letech 2007 – 2011 je uveden v příloze č.2.

Největší objem daňových příjmů činí daně sdílené, viz graf č.3.2. Tvoří 87 % všech daňových příjmů. Po něm následují daně svěřené, které tvoří 7% a místní poplatky, které tvoří 6% všech daňových příjmů. Správní poplatky jsou v porovnání s ostatními daňovými příjmy nepatrné, tvoří necelé 1 %.

²⁵ <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufisusc/charakteristika.pl?ico=302899>

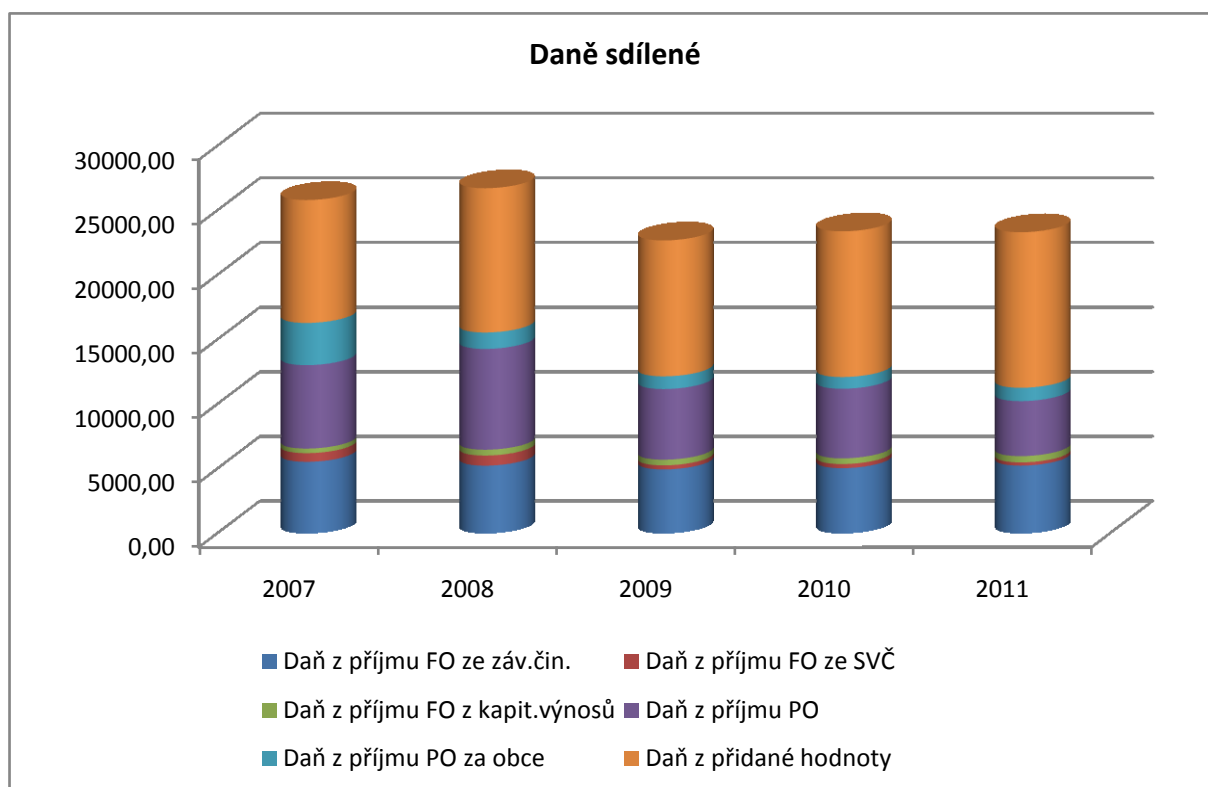
Graf 3.2 Daňové příjmy obce Libina v letech 2007-2011

Zdroj :ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ,vlastní zpracování

Objemově nejvýznamnějším daňovým příjmem ze skupiny sdílených daní obce Libina je podíl na výnosu daně z přidané hodnoty, viz graf č. 3.3. Ve sledovaném období měl stoupající tendenci, mimo roku 2009, kdy mírně poklesl. Oproti roku 2007 se však zvýšil o 20 %. Druhým největším příjmem je daň z příjmu právnických osob, který ale každým rokem klesá. Třetí v pořadí je daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. Tato daň je stabilní a ve sledovaném období zůstává neměnná. Objemově nejmenším příjmem je daň z příjmu fyzických osob z kapitálových výnosů a daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, u které došlo v roce 2011 k největšímu propadu oproti roku 2007 a to o 167 %.

Graf 3.3 Daně sdílené v obci Libina v letech 2007-2011

Zdroj :ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ,vlastní zpracování

Mezi daně svěřené patří v obci Libina pouze daň z nemovitostí, která je výlučným příjmem obce. Je také nejrychleji rostoucím daňovým příjmem, ve sledovaném období vzrostl o 36 %. K nárůstu této daně výrazně přispěly změny v zákoně o dani z nemovitosti, které ukončily osvobození od platby daně pro majitele novostaveb a dvojnásobně zvýšily základní sazby daně z nemovitostí. Obce mají navíc od roku 2009 možnost stanovit obecně závaznou vyhláškou místní koeficienty pro výpočet daně z nemovitostí. V obci Libina byl tento místní koeficient stanoven ve výši 2 a to k 1.1.2009 obecně závaznou vyhláškou, avšak v roce 2010, po úpravě zákona daně z nemovitosti byl pro zachování stejné výše daně z nemovitosti pro občany vrácen na 1.

Další skupinou daňových příjmů jsou místní poplatky. Obec Libina vybírá tyto poplatky: poplatek za znečišťování ovzduší, poplatek za odnětí pozemků, poplatek za odpad, poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejných prostor, poplatek ze vstupného, poplatek za provozování výherního hracího přístroje. Největší příjmovou položkou je poplatek za odpad, který tvoří 79 % příjmu všech místních poplatků.

Poslední a objemově nejmenší skupinou daňových příjmů jsou správní poplatky. Patří sem např. poplatek za výpis z katastru nemovitostí, výpis z rejstříku trestů, trvalý pobyt, poplatek za zvláštní užívání komunikace atd. Největší příjem správních poplatků byl v roce 2009.

3.4.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří veškeré opěťované příjmy, jako jsou příjmy z prodeje neinvestičního majetku, z prodeje zboží a služeb, pronájmu a dále neopěťované příjmy, které jsou sankční povahy, nemají vztah k daním, přijaté splátky půjček a přijaté vratky transferů poskytnutých v předcházejících obdobích²⁶.

Nedaňové příjmy obce Libina tvoří v letech 2007 - 2011 pouze 17 % celkových příjmů obce. Nedaňové příjmy mají ve sledovaném období rostoucí tendenci, jak je patrné z tabulky č. 3.2, mimo roku 2008, kdy byl přírůstek v minusových hodnotách. Objemově nejvýznamnější složky představují *příjmy z poskytování služeb a výrobků* v paragrafu 2310 - pitná voda a v paragrafu 2321 – odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a *příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí* také v paragrafu 2321 – odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, kde je evidován příjem z nájmu čističky odpadních vod.

Tabulka č.3.2 – Vývoj nedaňových příjmů v letech 2007-2011 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Nedaňové příjmy	8352,9	6449,77	6866,95	7700,96	8382,69
MTR v %	x	-23	6	12	9

Zdroj : ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO , vlastní zpracování

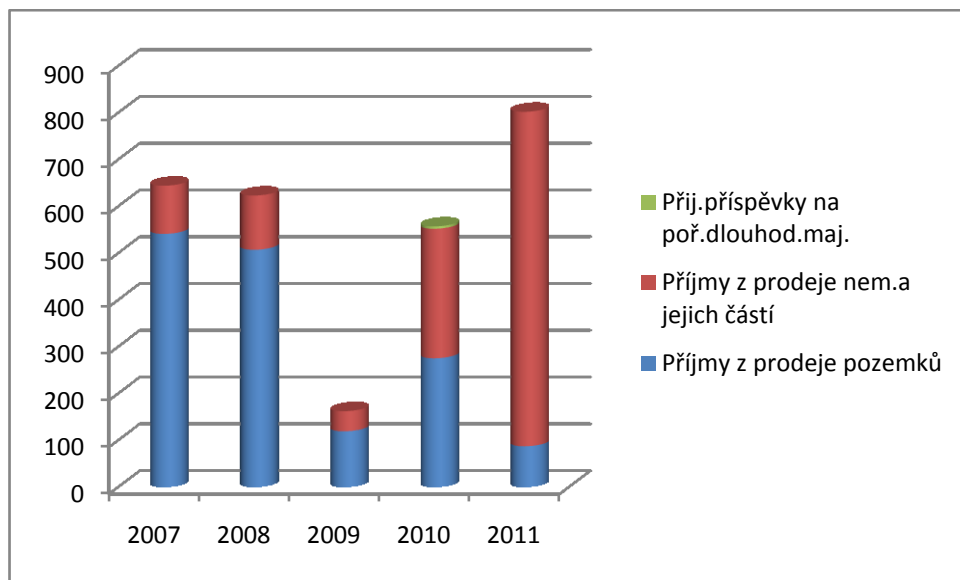
3.4.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou příjmy nahodilé a v každém roce tvoří jiný objem přijatých prostředků, také struktura kapitálových příjmů je v jednotlivých letech odlišná, jak je patrné

²⁶ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT, J., *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rošířené vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9

z grafu č. 3.4. V letech 2007 a 2008 tvořily kapitálové příjmy z větší části příjmy z prodeje pozemků, naopak v roce 2011 to byly příjmy z prodeje nemovitostí a jejich částí.

Graf č. 3.4 – Vývoj kapitálových příjmů v letech 2007 – 2011 (v tis. Kč)

Zdroj :ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ,vlastní zpracování

Kapitálové příjmy jsou nejmenší příjmovou třídou obecního rozpočtu. V letech 2007 - 2011 tvoří pouhé 1 % celkových příjmů obce. Největší kapitálové příjmy byly dosaženy v roce 2011 v částce 802,21 tis. Kč, naopak nejmenší v roce 2009, kdy bylo dosaženo pouze 162,32 tis. Kč. Nejdůležitějšími položkami kapitálových příjmů v obci Libina jsou příjmy z prodeje pozemků, které se pohybují v rozmezí 0 – 541 tis. Kč a příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí, které jsou ve sledovaném období v rozmezí 0 – 715 tis.Kč.

Tabulka č. 3.3 – Přehled kapitálových příjmů v letech 2007 – 2011 (v tis.Kč)

Položka	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Kapitálové příjmy	644,06	622,85	162,32	557,58	802,21
MTR v %	x	-3	-74	244	44

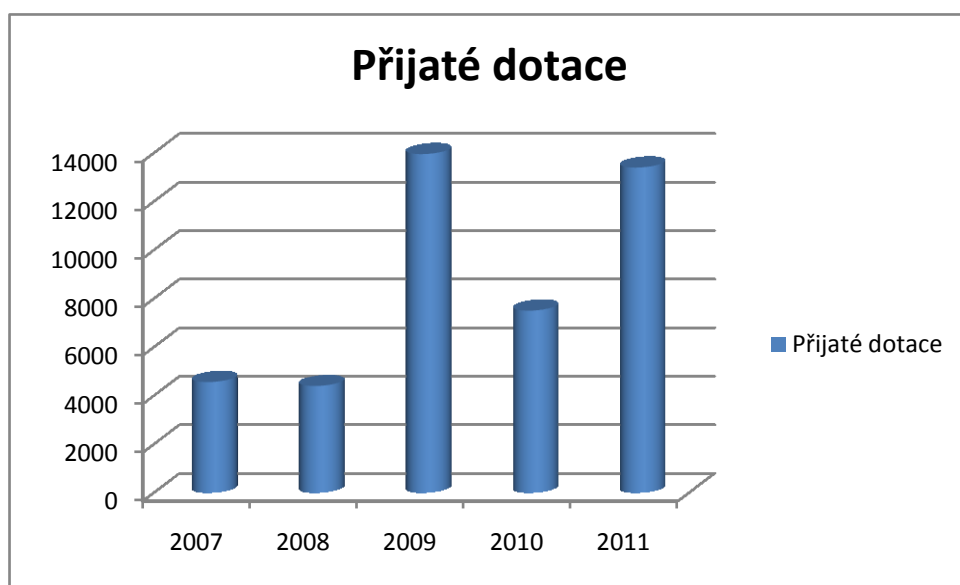
Zdroj :ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ,vlastní zpracování

3.4.4 Přijaté transfery

Druhým nejvýznamnějším zdrojem příjmů obecních rozpočtů jsou přijaté transfery, neboli dotace. Zatímco u daňových i nedaňových příjmů a kapitálových příjmů je možnost zvyšování relativně malá, získání dotací může znamenat podstatné zvýšení příjmů obce.

Obec Libina čerpá dotace ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů krajů, z rozpočtu EU a od regionálních rad. Jedná se jak o investiční, tak o neinvestiční dotace.

Graf č.3.5 – Vývoj přijatých dotací po konsolidaci v letech 2007 – 2011(v tis.Kč)

Zdroj :ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ,vlastní zpracování

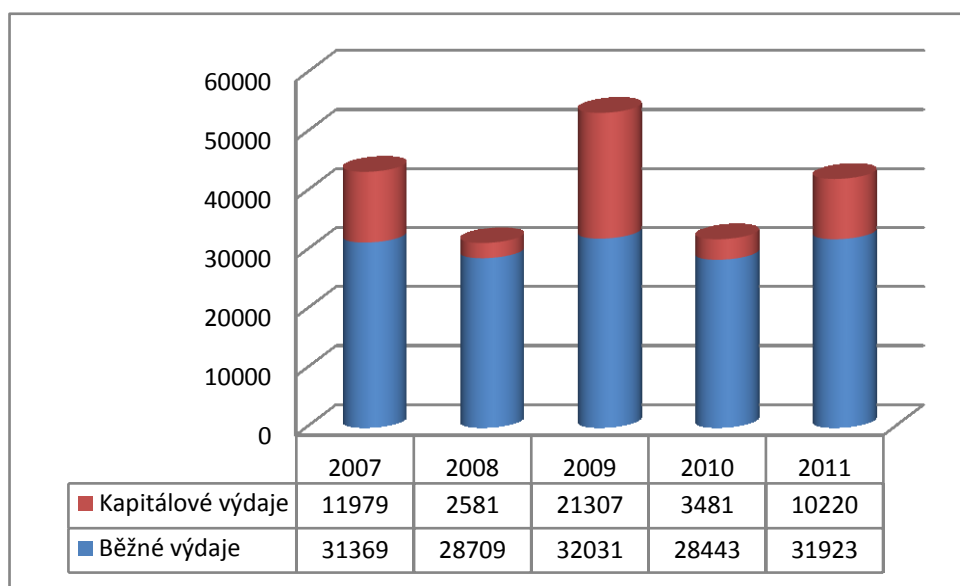
Nejvyšší příjem dotací je z grafu č.3.5. patrný v letech 2009 a 2011. V roce 2009 získala obec investiční dotaci ve výši 9 142,- tis. Kč od RR na projekt „Libina – veřejná prostranství a zeleň“. Mezi objemnější dotace obdržené v roce 2011 lze zařadit investiční i neinvestiční dotace na projekty „Kompostárna“ a „Zateplení ZŠ“.

3.4.5 Výdaje

Výdaje územní samosprávy lze rozdělit na běžné a kapitálové. **Běžné výdaje** jsou každoročně se opakující výdaje, které nemají investiční charakter. Je možné sem zahrnout například výdaje na platy zaměstnanců, na materiál, energii, příspěvky na provoz organizací

zřízeným obcím atd. Jsou největší složkou výdajů, jak je patrné z grafu č. 3.6. Ve sledovaném období, tj. v letech 2007 – 2011 jsou téměř vyrovnané a dosáhly částky 151 474,- tis. Kč, což činí 75 % celkových výdajů. Oproti běžným výdajům slouží **kapitálové výdaje** k financování dlouhodobého majetku, k financování investiční stavby, slouží jako finanční vklady do obchodních společností i jako investiční dotace fyzickým a právnickým osobám.

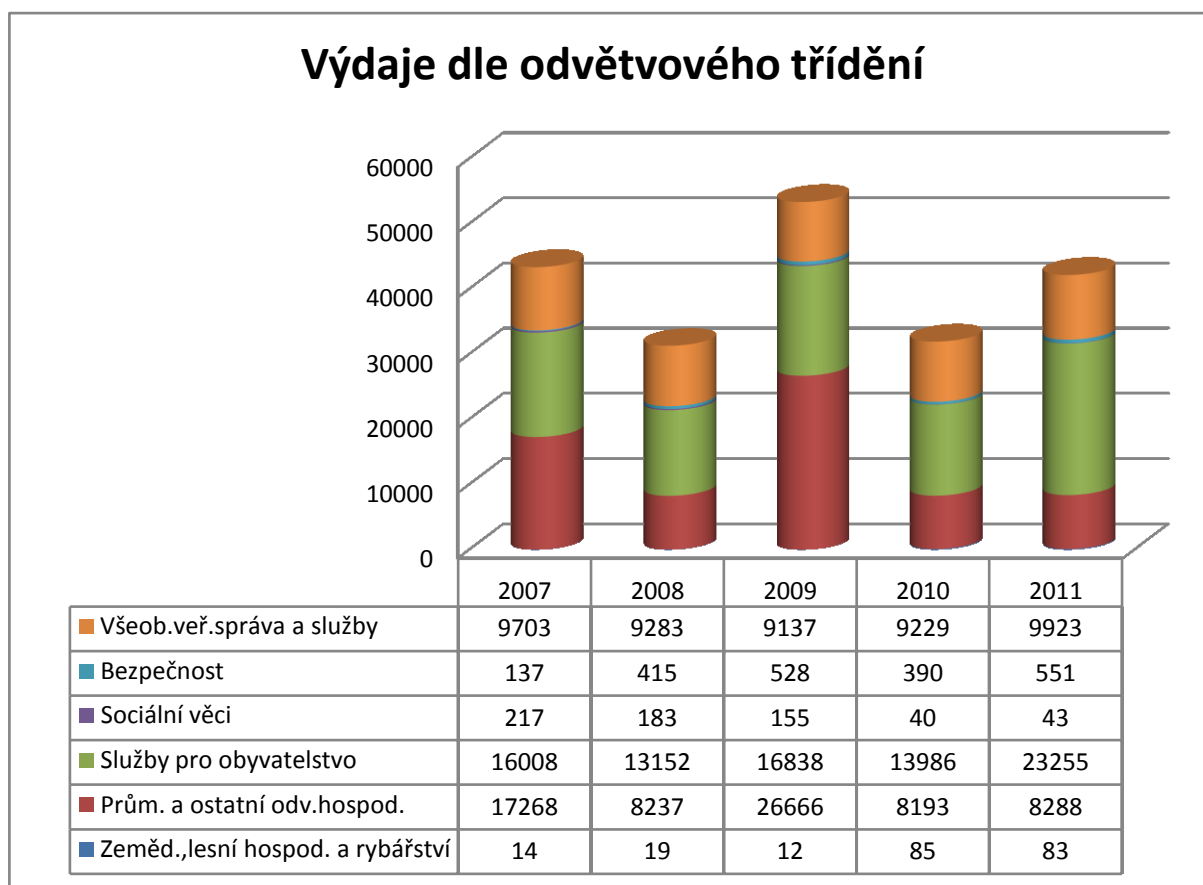
Graf č. 3.6 – Vývoj výdajů v letech 2007 – 2011 (v tis.Kč)

Zdroj :ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ,vlastní zpracování

Kapitálové výdaje jsou v jednotlivých letech zcela odlišné, závisí na právě probíhajících investičních akcích v daném roce. Největší objem kapitálových výdajů je z grafu č.3.6 zřejmý v roce 2009, kdy činil 40 % celkových výdajů. Bylo zainvestováno 12,6 mil. Kč v rámci projektu Revitalizace veřejných prostranství, na které obec získala finanční prostředky z Evropského regionálního rozvojového fondu a státního rozpočtu.

Graf č. 3.7 – Vývoj výdajů dle odvětví v letech 2007 – 2011 (v tis. Kč)

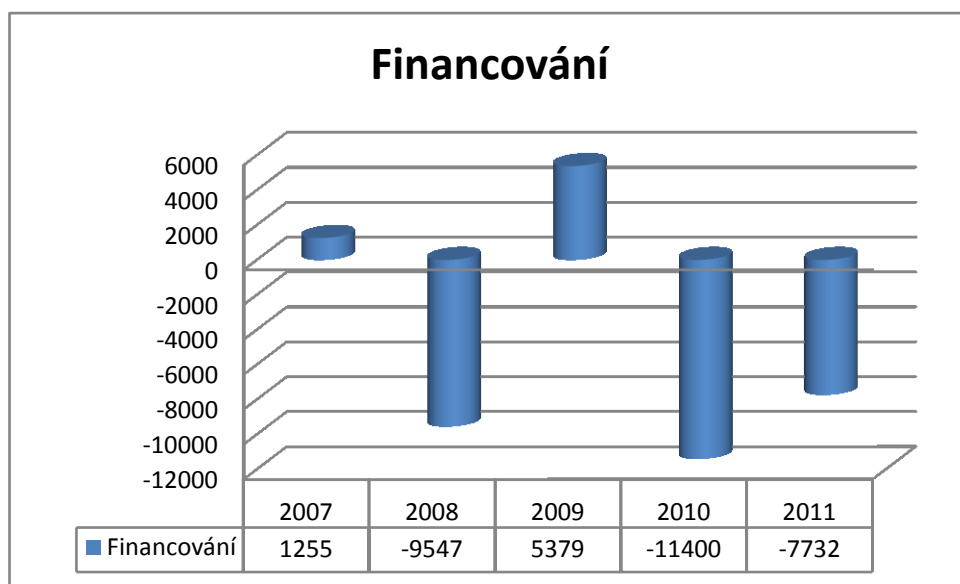
Zdroj :ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ,vlastní zpracování

Nejvíce výdajů dle odvětví plyne z rozpočtu obce do skupiny 3 – služby pro obyvatelstvo a to na předškolní zařízení a základní školy. Další objemově významnou skupinou je skupina 2 – průmysl a ostatní odvětví hospodářství. Nejmenší výdajovou skupinou dle odvětví je skupina 1- zemědělství, lesní hospodářství a rybářství.

3.4.6 Financování

V této třídě dochází k vyrovnávání salda příjmů a výdajů, ať už je saldo přebytkové nebo deficitní. Jsou zde vykazovány změny stavů krátkodobých a dlouhodobých prostředků na bankovních účtech, uhrazené splátky dlouhodobých a krátkodobých přijatých půjčených prostředků, dlouhodobé přijaté půjčené prostředky a operace z peněžních účtů organizací nemající charakter příjmů a výdajů vládního sektoru.

Graf č. 3.8 – Vývoj financování rozpočtu v letech 2007-2011 (tis. Kč)

Zdroj : ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO ,vlastní zpracování

V letech 2007-2011 obec hospodařila převážně s přebytkem. Výjimku tvořily roky 2007 a 2009, kdy hospodaření obce skončilo schodkovým rozpočtem.

Financování je rozdílem mezi příjmy a výdaji. Vždy musí platit rovnice:

$$\text{Příjmy} - \text{Výdaje} = \text{Financování}$$

Pokud má obec nižší příjmy než výdaje, pak nám financování udává, z čeho bude schodek uhrazen. Pokud je tomu naopak, obec má vyšší příjmy než výdaje, financování udává, kam bude přebytek poukázán. Třída financování popisuje pouze změny těchto hodnot za daný rok. Přebytek rozpočtu v daném roce tedy nemusí znamenat, že obec hospodaří dobře a naopak schodkové hospodaření nemusí znamenat zadlužení obce. Pokud je schodek pokryt z naspořených prostředků, nemusí být obec zadlužena vůbec, nebo jen minimálně.

V účetní formě rozpočtu je Financování kladné, pokud je rozpočet schodkový. Pokud je rozpočet přebytkový, pak je Financování záporné.

3.4.7 Zadluženost obce

Tak jako většina obcí je i obec Libina zadlužena. Zadlužení ovšem není nijak veliké, viz tab. č. 3.4. Úvěry obec pořídila na financování vodovodu a kanalizace.

Tabulka č. 3.4 – Údaje o dluhu obce Libina v letech 2007 – 2011 (v tis. Kč)

Ukazatel	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Úvěry	19254	16980	14706	12431	10157
Přij.návratné fin.výpomoci a ost. dluhy (SFŽP)	x	x	x	3564	2968

Zdroj: ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO , vlastní zpracování

4 MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ INVESTIČNÍ AKCE

Obec vkládá část svého rozpočtu do majetku s předpokladem dosažení většího výnosu v budoucnosti. Výnos v tomto případě označuje růst kvality života obyvatel obce. Mohou to být investiční akce do hmotného majetku jako nákup, oprava, zhodnocení aj. související s nemovitostmi (pozemky, stavby), anebo investiční akce do koupě či rozvoje nehmotného majetku jako (vzdělání pracovníků, výzkum a vývoj v oblasti efektivního řízení municipalit). Investiční akce slouží k zajištění dostatečné infrastruktury obce a udržení jejího chodu a dobrého stavu. Jedná se o náklad, který je ve prospěch obyvatel obce.

Investiční akce se řídí přísnými pravidly stanovenými zákonem o zadávání veřejných zakázek (zákon č. 137/2006Sb.), aj. Obec si před většími investicemi může zajistit studii návratnosti, jako preventivní nástroj efektivity vynaložených prostředků.

Jelikož se mění podmínky, které život obce ovlivňují (ekonomika, struktura firem, EU, cestovní ruch atd.), je nutné stále pokračovat v procesu změny podmínek života obyvatel obce, pokud ne vždy k lepšímu, tak alespoň k udržení standardu kvality bydlení a života (sociální, zdravotní služby, možnosti zaměstnání).

4.1 Investování v souladu s programem rozvoje obce

Zastupitelstvo Obce Libina na svém zasedání dne 30. 1. 2008 schválilo program rozvoje obce pro období 2008-2017. Jedná se o 24 investičních akcí, seřazených v časovém horizontu, předpokládané náklady a zdroje financování. Podle údajů uvedených v tomto programu rozvoje obce se výše investice hrazená pouze z vlastních zdrojů pohybuje do 3 mil. Kč. U investic vyšších je kombinován státní rozpočet, program obnovy venkova, dotace ministerstev a fondy EU.

Prioritně se z vlastních zdrojů financují statky, které občané potřebují k dennímu životu, anebo se jedná o drobné kultivace veřejných prostor, např.:

- výměna vodovodního řádu ve středu obce,
- rekonstrukce mostů a autobusových zastávek,
- dopravní značení místních komunikací,
- obnova zeleně na hřbitově,

- oprava chodníku k nádraží a na sídlišti.

K realizaci ostatních investičních akcí, které mají vyšší rozpočet (10-30 mil.), obec přistupuje až po schválení žádostí dotace. Jedná se např. o:

- obnova parku, veřejná prostranství obce,
- přístavba tělocvičny k ZŠ,
- záchrana a zpřístupnění kulturní památky,
- dostavba splaškové kanalizace, oprava místních komunikací,
- rozvoj sportovního areálu.

Námětů a návrhů k investičním akcím je mnoho, avšak velkým omezením, tak jako ve většině obcí je limitující rozpočet.

Dle Programu rozvoje obce v letech 2008 – 2017, který tvoří přílohu č. 3, byly pro období 2008 - 2011 naplánovány investiční akce v předpokládaném celkovém objemu 142,9 mil. Kč. Samozřejmě se obci podařilo zrealizovat jen některé projekty, na které získala dotace a které mohla pokrýt ze svých zdrojů. Mezi projekty, které čekají na realizaci patří i níže popisovaná investiční akce.

4.2 Popis vybrané investiční akce

K řešení možností financování investiční akce obce byla vybrána následující akce: „Stavební úpravy Domu Pohorských, Libina čp. 204 – turistického centra mikroregionu Šumperský venkov,,.

4.2.1 Charakteristika objektu Domu Pohorských

Dům Pohorských, Libina č.p. 204 je zapsanou kulturní památkou. Nachází se v historickém centru obce.

Obrázek č. 4.1 – Dům Pohorských č.p. 204, vlastní zpracování

Tento dům si nechal postavit barvíř Leonhard Kunschner. První zápis s vlastnickým právem je z roku 1857. Poté několikrát změnil majitele, v rámci osídlování pohraničí přechází vlastnictví tohoto domu v roce 1951 na Evžena Pohorského a Vlastu Pohorskou, kteří tento dům v roce 1959 zanechali svému synovi Ikarovi

Pohorskému. Dům je postaven v empírovém stylu a patří mezi chráněné památky.

4.2.2 Rekonstrukce Domu Pohorských

Záměrem obce je zřízení informačního centra, muzea, půjčovny kol se samoobslužným servisem, klubovny se zázemím, turistické ubytovny a pronajímatelných apartmánů v památkově chráněném objektu č.p. 204.

K tomuto záměru již byla zpracována projektová dokumentace a vydáno stavební povolení. Provozní a dispoziční řešení dle projektové dokumentace :

- I. Přístupová cesta od hlavní komunikace k Domu pohorských je dlouhá 30 m a vede kolem Libinského potoka až před hlavní východní průčelí. Přístupová cesta společně s předprostorem domu a chodníkem, spojujícím hlavní, boční a zadní vchod budou provedeny ze žulových kostek. Do budoucna se uvažuje o zřízení nové lávky pro pěší a cyklisty, spojující přednosto domu s komunikací na druhém břehu potoka.
- II. Návrh uspořádání I. NP domu řeší v levé části klubovnu se zázemím, v pravé části informační centrum s muzeem a hygienické zařízení. Bočním vchodem je přístupná opravna a půjčovna jízdních kol. Bezbariérový vstup bude zajištěn zadním vchodem se zvukovou signalizací k obsluze, která zajistí otevření obou křídel vchodových dveří

pro průjezd vozíčkáře. Kuchyňka vedle zadního vchodu může sloužit i pro přípravu občerstvení pro turisty a pro doprovodné akce pořádané v zahradě.

- III. Celé II. NP je využito pro prostory ubytovny. Jsou zde k dispozici 1 dvoulůžkový a 4 čtyřlůžkové pokoje s hygienickým zařízením, děleným pro muže a ženy a kuchyňkou.
- IV. V podkroví jsou umístěny dva apartmány, 1 jednopokojová a 1 dvoupokojový. Každý je vybaven vlastním sociálním zařízením a kuchyňským koutem. Dále jsou zde situovány prostory technického zázemí: sklad údržby, úklidová komora, sklady čistého a špinavého prádla a technická místnost pro umístění kotle, zásobníku pro přepravu teplé užitkové vody a další technologická zařízení.²⁷

Rozpočtové náklady dle projektové dokumentace činí 12 511 378,84 Kč + platná sazba DPH v době realizace projektu.

Návratnost vložených prostředků je v tomto případě minimální. Dle záměru obce by zde bylo zřízeno muzeum a informační centrum, které by byly zcela nevýdělečné. Příjem by byl pouze u ubytovacích služeb a půjčovny kol, který by mohl pokrýt alespoň provozní náklady.

4.3 Zdroje financování investiční akce

Možností financování investičních akcí obce je hned několik. Můžeme je rozdělit do tří skupin: financování z vlastních prostředků, financování prostřednictvím dotací a financování prostřednictvím návratných příjmů.

4.3.1 Finanční zdroje z vlastních prostředků

Obce hospodaří se schváleným rozpočtem a v průběhu roku realizují schválené investiční akce v souladu se strategickým plánem rozvoje obce. Pokud se v průběhu roku objeví změna, jako např. nutná mimořádná investice, je nutné tuto záležitost řešit tzv. rozpočtovým opatřením.

Varianta financování z vlastních zdrojů je nepochybně nejlepším řešením, jelikož by se obec nemusela zadlužovat a použila by k financování investice vlastní prostředky z rozpočtu obce. Avšak obec Libina nemá v běžném rozpočtu v daném roce takový objem finančních prostředků, aby pokryly tak nákladnou investici – viz. tab. č. 4.1. Možné by to bylo pouze

²⁷ Průvodní zpráva projektové dokumentace

v případě, že by obec použila finanční prostředky ze dvou let, ale to by pak obec nemohla financovat již probíhající projekty, plánované projekty na které má schváleny dotace a neplánované výdaje v případě možných havárií.

Tabulka č. 4.1 – Vývoj běžných příjmů a běžných výdajů v letech 2007 - 2011

	Rok				
	2007	2008	2009	2010	2011
Běžné příjmy	38 997,27	38 429,04	38 654,81	39 964,51	41 775,51
Běžné výdaje	31 368,72	28 708,58	32 030,85	28 442,84	31 922,54
Běžný zůstatek	7 628,55	9 720,46	6 623,96	11 521,67	9 8852,97

Zdroj: ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO, vlastní zpracování

Možným řešením pro získání chybějících finančních prostředků by byl prodej nemovitého majetku. Toto řešení se mi ale v současné době jeví jako nerozumné, jelikož ceny nemovitostí jsou na nízké úrovni a z dlouhodobého hlediska je výhodnější nemovitosti vlastnit a pronajímat a takto také získávat nemalé příjmy.

Další možnou variantou by bylo každoroční vyčlenění finančních prostředků pro tuto investici, rozděleno do více let, dle možnosti rozpočtu obce.

4.3.2 Cizí zdroje

Jedná se o úvěrové financování investice, které s sebou nese výběr bankovního ústavu, výběr úvěrového produktu, zpracování zadávací dokumentace, výběrové řízení atd. Přijetí úvěrového financování musí vždy proběhnout v souladu se zákonem o veřejných zakázkách.²⁸

Pokrytí investičních výdajů mohou zajistit, jak běžné úvěrové produkty, tak speciální typy, jako např. odkupy pohledávek, emise obligací, splátkový prodej, leasing, aj.

Obce snadno získávají úvěry, jelikož pro banky představují méně rizikové klienty. V současné době samy nabízejí obcím své produkty. Podmínky, které banky obci nabídnou,

²⁸ Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

jsou platné zpravidla pár měsíců a jsou časově omezené tak, aby motivovali obec k rozhodnutí.

Obec Libina má dva základní účty a to u ČSOB Šumperk a ČS a.s. Libina. V případě čerpání půjček od těchto bank by obec ušetřila za zřízení běžného účtu a zřejmě by získala lepší bonitu, jako stálý klient banky. Seznámíme se proto blíže s produkty těchto dvou bank.

Československá obchodní banka, a. s. působí jako univerzální banka v České republice. ČSOB byla založena státem v roce 1964 jako banka pro poskytování služeb v oblasti financování zahraničního obchodu a volnoměnových operací.

ČSOB má ve své nabídce ucelený Municipální program určený obcím, městům, svazkům obcí a krajským úřadům, včetně jejich založeným organizacím. Nabízí komplexní nabídku finančních produktů. Mezi tyto produkty patří:

- ČSOB Municipální konto,
- ČSOB Cash pooling fiktivní – efektivní zhodnocení volných finančních prostředků,
- ČSOB Konto pro neziskové organizace,
- vedení účtu Fondu rozvoje bydlení obce,
- zhodnocování volných finančních prostředků formou termínovaných vkladů, spořicíh účtů, podílových fondů ČSOB a KBC,
- ČSOB komunální financování.

V rámci nabídky ČSOB komunální financování nabízí banka **Účelový úvěr** pro klienty komunální sféry. Tento úvěr mohou obce využít k financování krátkodobých i dlouhodobých investičních projektů. Úvěr lze čerpat jednorázově nebo postupně, dle předkládaných dokumentů. Úroková sazba je pevná nebo pohyblivá a závisí na kvalitě obchodního záměru, na bonitě klienta a délce splatnosti. Úvěr může obec zajistit blankosměnkou, nemovitostí, depozitem nebo zárukou Českomoravské záruční a rozvojové banky.²⁹

Druhou bankou, u které má obec Libina základní účet je **Česká spořitelna a.s. pobočka Libina**. Česká spořitelna je moderní banka orientovaná na drobné klienty, malé a střední

²⁹ <http://www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Stranky/CSOB-Municipalni-program.aspx>

firmy a na města a obce. Nezastupitelnou roli hraje také ve financování velkých korporací a v poskytování služeb v oblasti finančních trhů. Finanční skupina České spořitelny je počtem přes 5 milionu klientů největší bankou na trhu

Česká spořitelna mimo základní služby nabízí několik druhů úvěrů:

- investiční úvěr,
- hypoteční úvěr klientům komunální sféry – jedná se o hypoteční úvěr na financování nemovitosti se státním příspěvkem pro novou bytovou výstavbu a na financování ostatních nemovitostí bez státního příspěvku,
- dodavatelský úvěr –moderní způsob financování investičních projektů formou realizace komplexní dodávky stavby či technologie se zajištěným financováním a následným odkupem pohledávek,
- provozní úvěr – využívá se k financování potřeb klienta (na zásoby, pohledávky, náklady). Jedná se o termínovaný účelový úvěr se stanoveným plánem čerpání a splácení, případně s možností revolvingu.

Úvěry lze čerpat jednorázově nebo postupně, se splatností do 1 roku (krátkodobé), od 1 – 5 let (střednědobé) a 5 – 8 let (dlouhodobé). Úroková sazba může být pevná nebo pohyblivá, závisí na délce splatnosti. Splácení je individuální, většinou dle splátkového kalendáře, může být i jednorázové.³⁰

Záměr obce využít úvěr a podat žádost o úvěr musí být schválen zastupitelstvem obce. Po schválení tohoto záměru zastupitelstvem musí obec vypsát veřejnou zakázku na finanční služby „ Poskytnutí investičního úvěru obci Libina “. V této výzvě by byl vymezen druh a předmět veřejné zakázky, výše investičního úvěru, úroková sazba v době čerpání i splácení úvěru, doba splácení jistiny, splácení úroků a celková splatnost úvěru, vše dle možností obecního rozpočtu a po schválení zastupitelstvem obce. Dále by zde byly uvedeny podmínky pro poskytnutí úvěru, např. možnost přečerpání nebo nedočerpání úvěru, možnost mimořádných splátek a předčasného splacení úvěru bez sankčních poplatků a další podmínky dle rozhodnutí zastupitelstva obce.

³⁰ <http://www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/financovani-d00009332>

Splácení úvěrů obvykle trvá více volebních období, kdy zastupitelstvo úvěr zprostředkuje, ale budoucí zastupitelstvo musí zajistit dostatek finančních prostředků na splácení dluhu. Zastupitelstvo obce Libina nevyužívá úvěrů pro své investiční akce. Používá kombinaci financování z vlastních zdrojů a dotací, o kterých bude zmíněno v další podkapitole.

4.3.3 Forma dotací

Možnosti získávání grantů a dotací na financování investičních záměrů obce je v současné době mnoho. Jednak se jedná o dotační programy z českých veřejných rozpočtů, jednak se jedná o operační programy strukturálních fondů Evropské unie a dále ostatní komunitní programy (zahraniční zdroje), norské a švýcarské granty, granty³¹ tuzemských subjektů (neziskových i ziskových), atd.

Dotační programy z českých veřejných rozpočtů zahrnují dotace ze státního rozpočtu a rozpočtů jednotlivých krajů. Tyto programy jsou zveřejňovány prostřednictvím webových stránek ministerstev a krajů. Výhodou získávání peněz z těchto zdrojů je relativní jednoduchost zpracování žádosti. Naopak nevýhodou je získání poměrně malé částky, která je pak pro velké investice nedostačující.

Vzhledem k tomu, že se jedná o chráněnou kulturní památku, mohla by obec jistě využít financí státu účelově směřovaných na obnovy kulturních památek. Výhodou pro úspěšnost dotací je skutečnost, že je objekt v havarijním stavu (okenní otvory, interiér), viz obr. č. 4.1. Ministerstvo kultury vyhlašuje každý rok různé programy, ze kterých by bylo možné čerpat dotace, ale jen na částečné opravy, proto jsou tyto zdroje pro danou investiční akci nevyhovující.

Další možností je získání dotace prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu v rámci Programu rozvoje venkova České republiky poskytované Evropskou unií. Tento program má 4 osy s následujícím zaměřením:

- Osa I - je zaměřena na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví,
- Osa II - má společný cíl zvýšit biologickou rozmanitost, chránit vodu a půdu a zmírnit klimatické změny,

³¹ Informace o těchto programech lze najít na stránkách Ministerstva financí ČR www.mfcr.cz

- Osa III - směřuje ke zkvalitnění života ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství venkova,
- Osa IV - má napomoci místním obyvatelům venkovských mikroregionů principem „zdola-nahoru“ vypracovat vlastní strategii rozvoje území, ve kterém žijí a podpořit projekty pro jeho rozvoj.³²

Pro řešenou investici by byla vhodná osa III. Mezi její hlavní priority patří také **ochrana kulturních památek**. V rámci osy III. bylo v letošním roce vyhlášeno opatření III.2.2. ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova. Podporovány jsou investice spojené s udržováním, obnovou a zhodnocováním nebo využitím kulturního dědictví, jako například **kulturních památek**, památkově významných území, kulturních prvků vesnic a venkovské krajiny, včetně historických parků, historických zahrad a alejí. Dále je podporováno budování **nových stálých výstavních expozic a muzeí** s vazbou na místní historii, zajímavosti, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu. Výše dotace činí 90 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, přičemž 75 % tvoří příspěvek EU a 25 % tvoří příspěvek ČR. Tento program má však jednu zásadní podmínku pro přidělení dotace a to počet obyvatel obce do 500. Proto tento program není vhodný pro obec Libinu, jelikož v současné době žije v obci trvale 3506 obyvatel.

Dalším možným řešením je spolufinancování prostřednictvím fondů EU. V letech 2007 – 2013 má Česká republika k dispozici 26,69 mil.eur. Pro toto období má Česká republika vyjednáno 26 operačních programů. Operační programy se dělí na prioritní osy, které konkrétněji vymezují, na co mohou být finance přidělené danému operačnímu programu vynaloženy. Prioritní osy se dále skládají z oblastí podpory, případně i z podoblastí podpory. Každý subjekt, jenž chce požádat o finanční podporu z fondů EU, musí předložit projekt řídicímu orgánu operačního programu. Řídicími orgány operačních programů jsou u tématicky zaměřených OP resortní ministerstva; u územně vymezených OP regionální rady regionů soudržnosti, což jsou územní celky odpovídající jednomu nebo více českým krajům zřízené za účelem přijímání dotací z evropských fondů. Projekty mohou předkládat obce,

³² <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/>

kraje, ministerstva, podnikatelé, vlastníci dopravní infrastruktury, neziskové organizace, školy, výzkumná centra a další.³³

Obec Libina je součástí regionu soudržnosti Střední Morava, pro který je určen regionální operační program NUTS II Střední Morava, který je dále rozčleněn na 4 prioritní osy. Pro naši řešenou investiční akci je vhodná prioritní osa 3 – Cestovní ruch, v rámci které by mohl být projekt podán. Patří sem rozvoj a obnova infrastruktury pro aktivní a kulturně-poznávací formy cestovního ruchu a lázeňství vč. návazné infrastruktury, vybudování jednotného systému turistických okruhů, naučných stezek, navigačních tabulí, **rekonstrukce kulturní či technické památky nebo kulturní zajímavosti vč. návazné infrastruktury**, modernizace, výstavba nebo rozšíření ubytovacího zařízení vč. sportovních zařízení, služeb v rámci incentivní a kongresové turistiky, rozvoj a obnova areálu pro sjezdové či běžecké lyžování vč. návazné infrastruktury, komplexní a jednotný marketing turistické destinace, propagace regionálních produktů cestovního ruchu, zřízení jednotného informačního systému apod.³⁴ Otevření výzvy se předpokládá v měsíci červnu až červenci letošního roku a to výzva v oblasti **3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu**. Po vyhlášení výzvy pro předkládání projektových žádostí by obec mohla podat svůj projekt : „Stavební úpravy Domu Pohorských, Libina čp. 204 – turistického centra mikroregionu Šumperský venkov,,

Přijaté projekty jsou hodnoceny ve dvou etapách. V první etapě je hodnocen projektový záměr, ve druhé etapě žadatel dokládá konkrétní detaily (např. ekonomiku žadatele a jeho dostatečnost k financování projektu, harmonogram projektu a další) spojené s realizací projektu. Mimo jiné zde také upřesňuje nastavení plateb. Od května 2010 si žadatel může zvolit ze dvou typů plateb, předfinancování projektu a následné proplacení výdajů nebo tzv. modifikované platby. Modifikovanou platbou příjemce dotace z ROP Střední Morava uhradí jen svůj finanční podíl na realizaci projektu na účet bezplatně zřízený a vedený u České spořitelny. Na stejný účet pošle dotaci i Úřad Regionální rady na základě faktur vystavených dodavatelem stavby. Faktury jsou dodavateli spláceny přímo bankou. U projektů s dotací do 10 milionů, musí být jedna faktura vystavena na částku minimálně 3,5 milionů korun. U projektu nad 10 milionů, faktura musí být minimálně na 7,5 milionů korun.

³³ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>

³⁴ <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/d67b43ba-143b-4541-9624-8f9943ac3c15/ROP-NUTS-II-Stredni-Morava>

Ve vyhlášené výzvě je definován program, prioritní osy a oblast podpory, jejich cíle, podporované aktivity v rámci výzvy, podmínky pro zpracování, předložení projektové části žádosti, dopracování projektu a následnou realizaci projektu, vymezení žadatelů, podmínky poskytnutí dotace, doporučenou strukturu financování. Předpokládáme, že bude struktura financování stejná jako v loňském roce, tj. v roce 2011 a to dotace z rozpočtu rady regionu soudržnosti Střední Morava Max 85 % a vlastní zdroje žadatele Min. 15 %. Pokud by obec využila modifikovaných plateb a vlastní zdroje by činily 15 % k celkově způsobilým výdajům, což činí 2 233.- tis Kč, byla by obec schopna tuto investiční akci v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava realizovat.

4.3.4 Návrh na využití a financování nevyužitých budov

Obec Libina se snaží oslovovat občany obce a zapojovat je do rozhodování o dění v obci. Během psaní této bakalářské práce obec prostřednictvím Libinských novin vyzvala občany, aby se vyjádřili k možnému využití prázdných nevyužitých budov v majetku obce. Jedná se o inovativní způsob možné účasti občanů na rozhodování o investičním záměru a způsob jak relativně hravou formou zapojit občany do plánování rozvoje obce. V rámci bakalářské práce nabízím možné využití těchto budov:

A) č. p. 330 - **obecní kino** – účelová budova v blízkosti základní školy. Objekt bývalého kina (provoz ukončen v 08/2011) je svou polohou jednoznačně předurčen k využití pro potřeby školy. Jelikož rozpočet na hospodaření škol je už tak napjatý, bylo by nezbytné rovněž využití pro soukromé účely firemních akcí. Pořádání konferencí, besed, přednášek, školících akcí. Investice je nutná s ohledem na stávající stav vybavení a původní využití. Návrh pro nové uplatnění budovy je **Multifunkční konferenční zařízení**. Investiční záměr počítá s tím, že by byla část investice věnována do digitalizace a modernizace zařízení kina, tak aby zůstalo funkční pro potřeby školy i široké veřejnosti. Část investice by byla do adaptace prostor pro přednáškové účely, využití pro konference. Kino by využívalo venkovního protilehlého parčíku, kde by bylo vybudováno venkovní zázemí. Zařízení by bylo v provozu organizace obce, která by organizovala publicitu, využití a zabezpečovala by rentabilitu využití. V areálu kina je dostatek parkovacích míst, je možné využít tělocvičnu školy (pro případ kombinace celodenní akce).

- Doporučený operační program – Vzdělání pro konkurenceschopnost, který alokuje prostředky do vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji. Cílem je posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů.

- Výše finančních prostředků - Finanční dotace na 100 % způsobilých nákladů projektu (2-10 mil. Kč).
- Způsob financování – žadatel musí předfinancovat projekt a náklady jsou poplacený posléze. Proto je v tomto případě nutno počítat s úvěrem banky.

Tento projekt by mohl být reálným pouze v tom případě, že by obec získala dotaci ve výši 100 % způsobilých výdajů a měla zajištěn alespoň částečný pronájem tohoto objektu vybraným subjektem, čímž by získala finanční prostředky na pokrytí části provozních nákladů.

Z pohledu možnosti prodeje budovy a získání prostředků na zainvestování jiné akce se mi jeví tato možnost jako nevýhodná s ohledem na účelovost stavby a její umístění v bezprostřední blízkosti školy, školní jídelny. Obec by si tuto stavbu měla ponechat ve svém vlastnictví a řešit dlouhodobý pronájem za účelem, se kterým obec bude souhlasit a bude odpovídat prioritám hospodaření obce ve smyslu zajištění vzdělání (školství, kultura, zájmové činnosti). Proto nedoporučuji prodej nemovitosti, jelikož tato může sloužit široké veřejnosti nejen v obci Libina, ale i okolním obcím.

B) **bývalá prádelna** - drobný objekt tvořící příslušenství Langrovi vily využívané obcí pro sídlo obecní knihovny a sídla Základní umělecké školy Uničov. Využití se nabízí jako pronájem soukromé osobě za účelem podnikání se zachováním původního využití – tj. **služby prádelny, žehlírny, mandlování**. Langrova vila je kulturní památkou, proto i původní využití budov v areálu této památky je na místě. Model je připraven pro cílovou skupinu nezaměstnaných osob, kteří zahajují samostatnou výdělečnou činnost.

- Doporučený program: program společnosti DALKIA, podpora zaměstnanosti v řemeslných oborech, kombinace s podporou ÚP v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti,

- Žadatel – zaměstnavatel (FO,PO), FO jako OSVČ
- Řídící orgán – Dalkia Česká republika, a.s.
- Výše finančních prostředků – jedná se o příspěvek až 300 000Kč.

Jak jsem uvedla výše, je tento objekt součástí Langrovi vily, která je nemovitou kulturní památkou a proto má obec povinnost udržovat objekt v souladu se zákonem o státní památkové péči. Nejlepším řešením se mi jeví objekt pronajmout a ze získaných prostředků hradit náklady spojené s údržbou stavby, případně se dohodnout s nájemcem na symbolickém nájmu s tím, že ponese náklady na údržbu stavby.

C) **Bývalá MŠ, č.p. 34** – Objekt se nachází v centru obce, má dobrou příjezdovou komunikaci, parkovací místa a zahradu. Objekt je možné adaptovat pro účely bydlení. Tento objekt se mi jeví jako vhodný pro vybudování sociálního bydlení a vytvoření tzv. sociálního podnikání. Jedná se o současný trend podpory tvorby pracovních míst. V části budovy budou vytvořeny malé sociální byty se společným sociálním zařízením. Jedná se o byt vybavený základními potřebami o velikosti 1 + KK. Bydlení v těchto bytech bude vždy na přechodnou dobu max. na 1,5 roku. Ve zbývající části objektu bude zřízeno tzv. sociální podnikání „**Sdružené služby pro farmáře a venkov**“. Byty budou využity pro skupinu obyvatel, která se ocitne jakýmkoli způsobem v nouzi. Klient zařízení dostane pomocnou ruku – možnost bydlení a práce. Respektive bez práce nebude bydlení. Pracovní poměr bude základním předpokladem pro možnost bydlení s tím, že klient vezme na vědomí přechodnost této nabídky a bude s ním pracováno dále pro vedení k nalezení nového pracovního poměru nebo jako OSVČ. Obec bude provozovat sociální byty, kde bude nájem, který pokryje náklady na údržbu stavby. Využita bude rovněž zahrada. Pro provozování bude vypsáno výběrové řízení na výběr vhodného podnikatele.

- Navržený operační program - Lidské zdroje a zaměstnanost, sociální ekonomika, osa sociální integrace a rovné příležitosti. Podpora sociální integrace a sociálních služeb. Program je zaměřen především na pomoc osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo osobám sociálně vyloučeným, a to formou jednak přímé podpory těchto osob a jednak formou zvyšování kvality a dostupnosti sociálních služeb pro tyto osoby včetně posilování místních partnerství.

Specifická podpora je zaměřena na opatření vedoucí ke zvyšování zaměstnatelnosti těchto osob.

- Cílové skupiny:
 - osoby se zdravotním postižením – osoby, jejichž zdravotní postižení představuje určité znevýhodnění ve vztahu k ostatním členům společnosti,
 - děti, mládež a mladí dospělí – zejména s důrazem na mládež ohroženou sociálně patologickými jevy, mladí dospělí opouštějící ústavní zařízení, věková skupina 15 – 26 let,
 - etnické a národnostní menšiny a osoby z jiného sociokulturního prostředí – etnické a národnostní menšiny, které setrvale a dlouhodobě žijí na území ČR,
 - cizinci - občané jiného státu než ČR, kteří jsou dlouhodobě legálně usazení v ČR, azylanti spadají pod pojem cizinec,
 - osoby bez přístřeší – osoby, které nemají ubytovací možnosti, popř. obývají nouzová obydlí,
 - osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a osoby opouštějící výkon trestu odnětí svobody,
 - oběti trestné činnosti, oběti domácího násilí, oběti obchodu s lidmi, osoby komerčně zneužívané,
 - osoby pečující o osobu blízkou – osoby pečující o osobu blízkou, která je z různých příčin ohrožena sociálním vyloučením, a které se samy díky této péči dostávají do situací, kdy jsou znevýhodněny v přístupu ke službám či na trh práce,
 - osoby se zkušeností se závislosti na návykových látkách.
- Žadatel – fyzické osoby (OSVČ) a tyto formy podnikatelských právnických osob: společnost s ručením omezeným, akciová společnost, veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, družstvo a podnikatelské právnické osoby podnikající na základě oprávnění podle zvláštních právních předpisů. Žadateli mohou být také

nestátní neziskové organizace, a to: obecně prospěšná společnost a evidované (církevní) právnické osoby.

- řídicí orgán – MPSV,
- míra podpory – 100 % způsobilých výdajů,
- způsob financování – je možné průběžné financování,
- min. výše je 100 000Kč, max. výše je 5 493 800Kč,
- stav výzvy – vyhlášena do 30.11.2012.

Pokud by obec pro tento projekt získala dotaci ve výši 100 % způsobilých výdajů, pak by bylo financování reálné. Je zde navíc možnost průběžného financování, kdy by nebyl zatěžován rozpočet obce. Objekt může obec také prodat a získat finanční prostředky pro jiné investice. Tato varianta se mi ovšem jeví jako méně vhodná, jelikož obec ztratí možnost ovlivnit využití této účelové stavby, která se nachází v centru obce v blízkosti fary a kostela. Proto se přikláním k první variantě dlouhodobého pronájmu a zapojení obce do prevence zaměstnávání sociálně znevýhodněných skupin obyvatel tak, jak je smyslem popsaného programu.

5 Závěr

Bakalářská práce se zabývá hospodařením obce Libina a problematikou financování investiční akce v podmínkách obce. Byla vybrána investiční akce „Stavební úpravy Domu Pohorských, Libina č.p. 204 – turistické centrum mikroregionu Šumperský venkov“. Zpracování bakalářské práce směřovalo k naplnění stanoveného cíle v úvodu, nalézt a navrhnout možné varianty financování této investiční akce.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, která plní dvě základní funkce, samostatnou a přenesenou působnost. V rámci samostatné působnosti, která je pro obec rozhodující, zabezpečuje veřejné statky pro své občany a dbá o všestranný rozvoj svého území. V rámci přenesené působnosti vykonává státní správu v základním nebo rozšířeném rozsahu. Jako právnická osoba vystupuje a jedná svým jménem. Obec vlastní svůj majetek a hospodaří dle vlastního schváleného rozpočtu.

Historie obce Libina sahá až do roku 1348, kdy náležela k šumvaldskému statku. Leží v okrese Šumperk a patří mezi nejdelší obce v České republice. Každoročně sestavuje rozpočet obce, podle kterého pak v daném roce hospodaří, většinou s přebytkem. Největší příjmy obce Libina tvoří daňové příjmy, ze kterých mají největší podíl daně sdílené. Výdajová část rozpočtu je rozdělena na běžné a kapitálové výdaje.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo nalézt a navrhnout optimální financování vybrané investiční akce. Pro navrhnutí optimálního financování bylo použito hospodaření obce Libina v letech 2007 – 2011. Jednou z možností bylo financování z vlastních zdrojů obce, kdy toto ale není možné, jelikož obec nedisponuje takovými volnými finančními prostředky, které by pokryly tak finančně náročnou investiční akci. Obec by mohla použít volné finanční prostředky za více let, avšak musela by pozastavit všechny ostatní investiční akce a projekty, které čekají na realizaci. Druhou možností bylo financování pomocí cizích návratných zdrojů, kde cizí zdroje představují úvěry České spořitelny a ČSOB. Z ekonomického hlediska však financování prostřednictvím bankovních úvěrů není vhodné, jelikož pak roste zadluženost obce. Obec Libina financuje pomocí bankovních úvěrů pouze investiční akce, které jsou nezbytné pro žití občanů a to především kanalizace, vodovod, příp. nové vodní zdroje. Třetí řešenou možností bylo financování prostřednictvím nenávratných zdrojů, dotací. Bylo navrženo financování prostřednictvím ROP NUTS II Střední Morava, prioritní osa 3 – cestovní ruch, v rámci které by mohl být projekt podán. Toto řešení se jeví jako reálné, jelikož

pokud obec obdrží dotaci ve výši 80 % uznatelných nákladů, je schopna zajistit chybějící část z vlastních zdrojů, aniž by musela použít cizích zdrojů a zadlužit se.

Z výsledků bakalářské práce vyplývá, že se obce při rozhodování o financování investičních akcí musí rozhodovat z více hledisek. Z hlediska ekonomického je pro obce optimální využívat pro financování investičních akcí vlastní zdroje, i když v současnosti jen málokteré obce tyto zdroje mají. Z hlediska zadluženosti je optimální využívat pro tyto investiční akce nenávratné finanční zdroje, dotace, prostřednictvím strukturálních fondů EU, Státních fondů České republiky. Ne vždy se však obci podaří tyto zdroje získat. Z hlediska návratnosti zdrojů musí obec posoudit, zda budou v dalších letech po realizaci projektu plynout obecnímu rozpočtu příjmy z tohoto projektu a jaké budou náklady na provoz, zda nebudou zatěžovat obecní rozpočet. V neposlední řadě je zde hledisko prospěšnosti projektu, jaký bude mít přínos pro obyvatele obce a obec jako celek.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

1. ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozšířené vyd. Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9
2. HALÁSEK, Dušan, Jaroslav PILNÝ a Petr TOMÁNEK. *Určování bonity obcí*. Ostrava : VŠB-TU, 2002
3. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*, 1. vyd. Praha: Linde Praha, a. s., 2007. 399 s. ISBN 978- 80- 7201- 665- 5
4. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance*, 3. aktualizované a rozšířené vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978- 80- 7357- 351- 5
5. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy; teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1
6. PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. 579 s. ISBN 978-80-7357-358-4
7. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*, 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2009. 304 s. ISBN 978- 80- 247- 2789- 9
8. TOMÁNEK, Petr. *Hospodaření krajů a obcí*. Ostrava: VŠB-TU, 2011

Legislativa:

9. Zákon č. 1/2003 Sb. Ústava České republiky
10. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů,
11. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů
14. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
15. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů

16. Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Elektronické zdroje:

17. Internetové stránky obce Libina, 2. 1. 2012, www.ou-libina.cz

18. Internetové stránky ČSOB, 18. 4. 2012, www.csob.cz/cz/Firmy/Municipality-a-neziskove-organizace/Stranky/CSOB-Municipalni-program.aspx

19. Internetové stránky ČS, 18. 4. 2012, www.csas.cz/banka/nav/podnikatele-firmy-a-institute/mesta-a-obce/financovani-d00009332

20. Internetové stránky ČSÚ, 20. 12. 2011,
[http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/\\$File/13011003.xls](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/06003C3DD7/$File/13011003.xls)

21. Internetové stránky Regionální rady soudržnosti Střední Morava, 20. 4. 2012,
www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/d67b43ba-143b-4541-9624-8f9943ac3c15/ROP-NUTS-II-Stredni-Morava

22. Internetové stránky fondů Evropské Unie, 20. 4. 2012, www.strukturalni-fondy.cz

23. Internetové stránky Ministerstva kultury, 22. 4. 2012, <http://www.mkcr.cz/granty-a-dotace/default.htm>

24. Internetové stránky Ministerstva pro místní rozvoj, 22. 4. 2012, <http://www.mmr.cz/>

25. Internetové stránky Státního zemědělského intervenčního fondu, 22. 4. 2012,
www.czif.cz

26. Internetové stránky ministerstva financí, 22. 4. 2012,
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/verejne_finance.html

27. Internetové stránky, místopisný průvodce, 20. 2. 2012

http://www.mistopisy.cz/historie_libina_4765.html

Interní zdroje:

Libinské noviny

Projekt – průvodní zpráva

SEZNAM ZKRATEK

PPP – Public Private Partnership

ZUŠ – základní umělecká škola

ZŠ – základní škola

MŠ – mateřská škola

DSO – dobrovolný svazek obcí

MTR – meziroční tempo růstu

EU – Evropská unie

RR – regionální rada

SFŽP – Státní fond životního prostředí

ČSOB – Československá obchodní banka

OP – operační program

ROP – regionální operační program

FO – fyzická osoba

PO – právnická osoba

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKU BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

- byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školských představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB – TUO k prezentačnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce. Souhlasím s tím, že údaje bakalářské práce obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěné v příloze m bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly na VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do její skutečné výše).

V Šumperku dne 11. května 2012

Kubíková Helena

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Organizační struktura obecního úřadu Libina

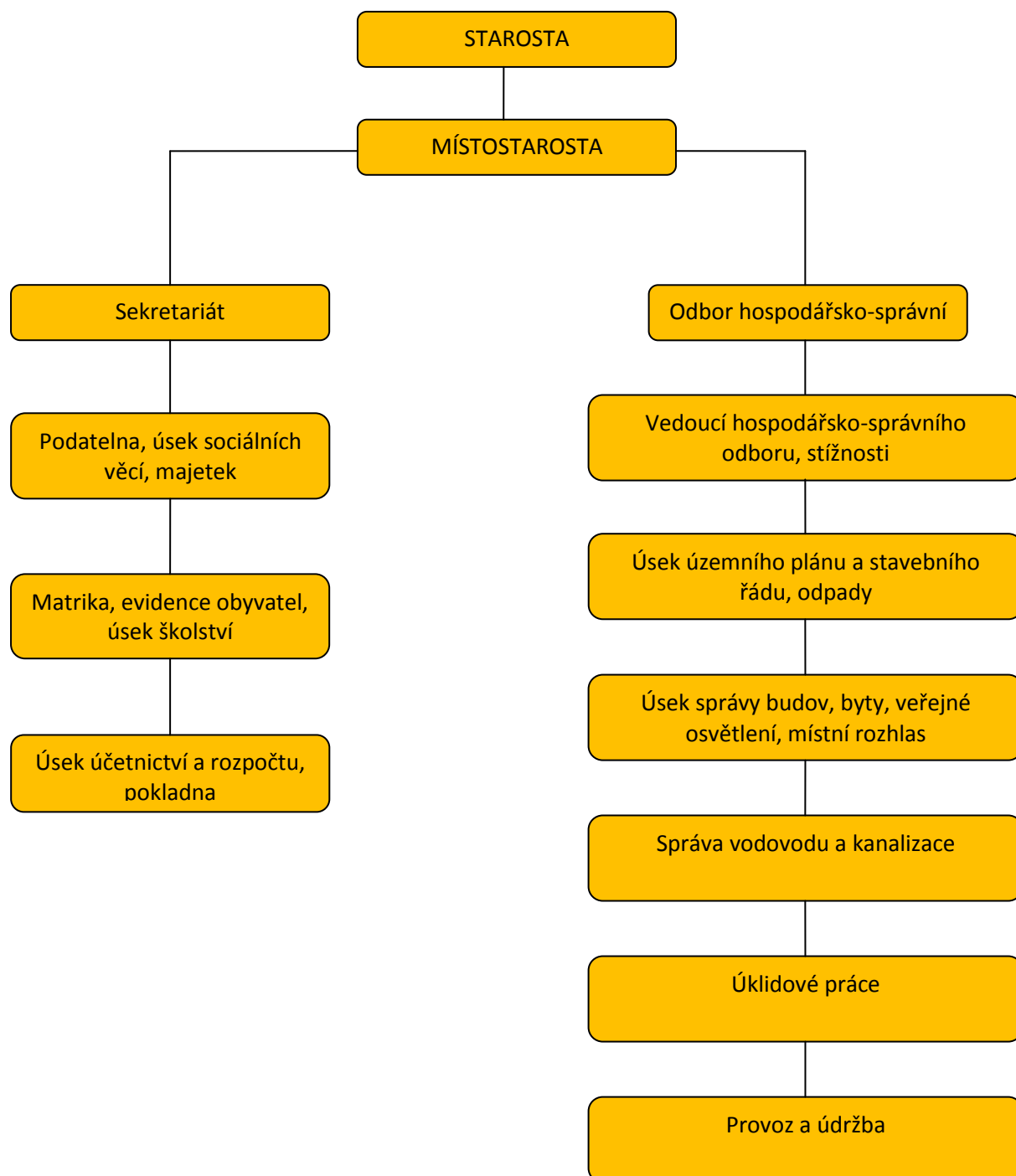
Příloha č. 2 Daňové příjmy obce Libina v letech 2007 – 2011

Příloha č. 3 Program rozvoje obce v letech 2008 – 2017

PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Organizační struktura obecního úřadu Libina

Zdroj: Obec Libina, vlastní zpracování

Příloha č. 2

Daňové příjmy obce v letech 2007 – 2011 (v tis. Kč)

Položka	Název	2007	2008	2009	2010	2011
1111	Daň z příjmu FO ze záv.čin.	5532,80	5233,95	4943,66	5042,67	5239,19
1112	Daň z příjmu FO ze SVČ	670,40	784,11	315,89	317,07	250,66
1113	Daň z příjmu FO z kapit.výnosů	355,79	449,89	438,43	442,53	485,23
1121	Daň z příjmu PO	6460,03	7806,45	5470,89	5389,88	4259,22
1122	Daň z příjmu PO za obce	3269,52	1272,72	984,27	907,40	1034,74
1211	Daň z přidané hodnoty	9517,81	11173,74	10526,90	11285,24	12045,18
	Celkem daně sdílené	25806,35	26720,86	22680,04	23384,79	23314,22
1332	Poplatky za znečišťování ovzduší	19,00	12,00	17,00	12,00	17,00
1334	Odvody za odnětí půdy	1,36	0,00	0,00	0,88	2,38
1335	Popl.za odnětí pozemků	1,16	0,04	0,04	0,02	0,00
1337	Poplatek za odpad	1103,62	1100,28	1428,16	1414,05	1392,63
1341	Poplatek ze psů	53,37	53,67	54,36	53,28	52,43
1343	Poplatek za užívání veř.prostr.	19,10	20,20	2,80	3,65	0,63
1344	Poplatek ze vstupného	1,95	6,45	9,51	15,33	2,80
1347	Popl.za provoz.výherní hrací přístroj	54,33	40,00	170,00	150,00	215,00
1351	Odvod výtěžku z provoz.loterií	66,27	75,62	103,33	127,18	73,44
	Celkem místní poplatky	1320,16	1308,26	1785,20	1776,39	1756,31
1361	Správní poplatky	73,09	109,65	277,14	171,55	125,13
	Celkem správní poplatky	73,09	109,65	277,14	171,55	125,13
1511	Daň z nemovitostí	1334,18	1224,99	2232,27	2228,45	2093,58
	Celkem daně svěřené	1334,18	1224,99	2232,27	2228,45	2093,58
	Daňové příjmy celkem	28533,78	29363,76	26974,65	27561,18	27289,24

Zdroj: ÚFIS - hodnocení plnění rozpočtů územních samosprávných celků a DSO , vlastní zpracování

Příloha č. 3

Program rozvoje obce pro období 2008 - 2017

Název akce	Časový horizont	Předběžné náklady (mil)	Zdroje financování
Libina-veřejná prostranství a zeleň	2008 - 2009	10	Fondy EU
Zelená Libina s obnovou parku	2008 - 2009	5,5	OPŽP
Přístavba tělocvičny	2008 - 2009	32	MF,fondy EU
Záchrana a zpříst.kult.pam.v obci Libina	2008 - 2009	20	Fondy EU
Rekonstrukce autobusových zastávek	2008 - 2009	1	Vlastní zdroje
Obnova zeleně na hřbitově v D.Libině	2008 - 2009	0,4	Vlastní zdroje
Úprava hřišť v okrajových částech obce	2008 - 2009	0,5	KR,POV
Oprava KD Libina	2008 - 2009	1	Vlastní zdroje
Výměna vod.řadu ve středu obce	2008 - 2010	3	Vlastní zdroje
Rozvoj sportovního areálu	2008 - 2010	30	Fondy EU
Oprava místních komunikací	2008 - 2010	30	Vlastní zdroje,SR
Dopravní značení místních komunikací	2008 - 2010	2	Vlastní zdroje, SR
Rekonstrukce mostů	2008 - 2010	2	Vlastní zdroje
Oprava chodníku k nádraží a na sídlišti	2008 - 2010	2,5	Vlastní zdroje
Půdní vestavba	2008 - 2010	1	Vlastní zdroje,SR
Vyčištění rybníka v chatové oblasti	2009 - 2010	2	Mze,SFŽP
Dostavba splaškové kanalizace	2008 - 2012	20	SFŽP,vlastní zdroje
Výměna oken a zateplení MŠ a ZŠ	2009 - 2012	6	MŠMT,vl.zdroje
Modernizace veřejného osvětlení	2009 - 2012	4	Vlastní zdroje,SR
Retenční nádrž	2010 - 2013	1,2	SR
Plynofikace – II.etapa	2010 - 2015	10	SFŽP
Koupaliště v Dolní Libině	2010 - 2015	15	SR, fondy EU
Kompostárna u ČOV	2010 - 2015	2	SR
Oprava bytového fondu	2008 - 2015	4	SR

Zdroj : Obec Libina, vlastní zpracování

Použité zkratky:

OPŽP – operační program životního prostředí

MF – Ministerstvo financí

KR – Kraj

POV – Program obnovy venkova

SFŽP - Státní fond životního prostředí

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

SR – Státní rozpočet

Fondy EU – fondy Evropské Unie